

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

151

Mezietlen naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 108/ Let

Fél évre — — — 54/ Let

Negyed évre — — 27/ Let

Fávonta — — — 9/ Let

Árterületek díjszabás szerint.

EGYEN SZÁM ÁRA — 5 Let

VASÁRNAP — — — 6 Let

Bucurestben 50 banival több.

A pénzügyminiszter tervez

Az erdélyi Magyar Párt építő és alkotó ellenzék kíván lenni és sohasem romboló. A kritika fegyverét nem adja ki kezéből, de elismeri a kormány törekvéseit, ha azok az ország és a nép érdekeit célozzák. A pénzügyminiszterről kevés jót mondhattunk eddig, mert az adóemelésen kívül vidéki közegei rontják nimbuszát. Talán az első szimpatikus lépés Popovici pénzügyminisztertől, amióta az ország finansziális ügyeit intézi, az a törvényjavaslat, amit most kíván a parlament elé terjeszteni. A javaslat, amennyiben törvényerőre emelkedik, sok tekintetben kiragadja Romániát abból a rendszertelenségből és kaoszából, amely Balkán-állammá süllyesztette ezt a nyugati kultúra felé gravitáló országot.

Az új törvény elrendeli majd az adókönyvecskék bevezetését. Mi erdélyiek ismerjük azokat az áldatlan állapotokat, amelyeket az adókönyvecske-rendszer megszüntetése idézett elő. Mi tudjuk legjobban, hogy mit jelent az, ha adókönyvecskét őrziünk irasztalunk fiókjában és ezzel a könyvecskével bármely pillanatban ellenőrizhetjük önmagunkat, de ellenőrizhetjük azt a hivatalt is, ahol az adót befizettük. Ezen a helyen s. ámtalanszor hangoztattuk, hogy mit is jelent az adófizetésnél a cédularendszer. Pár centiméternyi kis papírdarab igazolta csupán, hogy befizettük az állam pénztárába az ezer, vagy a százezer lejnyi adónkat. Ez a kis papírlap elveszett és a pénzügyigazgatóságoknál tapasztalt rendetlen könyvvezetés miatt ismét ki kellett fizetnünk a már egyszer kiizzadt adónkat. De jó talaja volt ez a cédularendszer a visszaéléseknek is. A könnyelműségre hajló hivatalnokok könnyen kísértésbe jöttek, ha arra gondoltak, hogy a kis cédula amúgy is elvesz. Ezeket az állapotokat van hivatva megszüntetni a pénzügyminiszter törvényjavaslata.

A javaslat másik pontja kimondja, hogy a tisztviselők ezentúl minden hónapnak elsőjén kapják meg fizetésüket. Jelenleg nem ez a helyzet. A tisztviselői fizetések kiutalásában is a legnagyobb rendtelenség uralkodott. Huszadikán, vagy huszonötödikén kapják kézhez a tisztviselők az előző elsőjén esedékes fizetésüket. Akkor már tele vannak adóssággal. Kölcsönpenzből, hitelből, nyomoruságban élnek és a nyomoruság a legrosszabb tanácsadó. Nagyon sok tisztviselőt vitt már arra, hogy hozzányúljon a mások pénzéhez. Ha jól és pontosan fizetett tisztviselői lesznek az államnak, feleslegessé fog válni a törvényjavaslatnak ama pontja, amely kimondja, hogy bevezetik a tisztviselők vagyonának ellenőrzését és az államot megkárosító tisztviselők vagyonát, amennyiben annak eredetét nem tudják igazolni, az állam javára elkobozzák.

Szép és okos eszmék ezek, amelyek hivatva lesznek kiemelni ezt a nem Balkán-államot balkáni mentalitásából. De fontos, hogy a pénzügyminiszter tervei ne csak tervek maradjanak, hanem életbeöntött valóságok. Reménykedő aggodalommal várjuk a javaslat törvényerőre való emelését, mert sajnos, gyakran tapasztalhattuk, hogy nálunk minden jó szándék, még a kormányférfiaké is, belefut a politika zavaros iszapjába.

Madgearu súlyos hibának tartja az idegen tőke kitiltását.

„Ha a termés megfelel a várakozásnak, szó lehet az adó leszállításáról” — mondotta a miniszter.

Bucurestből jelentik: Madgearu Virgil kereskedelmi és ipariügyi miniszter nyilatkozott a milanoi Corriera della Sera tudósítójának Románia gazdasági helyzetéről. Kijelentette, hogy a Maniu-kormány a liberálisoktól súlyos helyzetet és nagy deficitet örökölt. Súlyosan kritizálja az agrárreformot, amely felforgatta az ország gazdasági strukturáját.

— Szövetkezeti bankot létesítünk — mondotta a miniszter — és olcsó mezőgazdasági hitelt nyújtunk, hogy ellensúlyozzuk a gyors kisajátítás és a protekciós iparpolitika által okozott károkat.

A miniszter továbbá kijelentette, hogy súlyos hibának tartja az idegen tőke kitiltását az országhól. Rosszul értelmezett nacionalizmus

volt, amely naivságában sokat ártott az országnak. Fontosnak tartja az új bányatörvényt és a kommercializációs törvényt. Kijelentette, hogy küszöbön áll a közigazgatás reformja is. Szó lehet az adóterhek enyhítéséről is. — mondotta a miniszter, ha a termés megfelel a várakozásnak. A politikai helyzetre vonatkozólag kijelentette, hogy csak egy olyan ellenzéki pártot ismer, amelynek ereje van és ez a liberálistársa. Továbbá annak a reményének adott kifejezést, hogy Magyarországgal rövidesen javulni fog Románia viszonya.

— Azt hiszem, — fejezte be a miniszter — tulságos fontosságot tulajdonítanak az optáns-pörnek, amely eddig prejudikálta a szivélyes-séget a két állam között.

Az aradi magyar főgimnáziumért.

Arad magyarsága gyűlést tart július 7-én a Fehér Keresztben. — A magyarság vezetőinek felhívása.

(Arad, július 4.) Évek hosszú sora óta fájó sebe az aradi magyarságnak az aradi katolikus gimnázium sorsa. Esztendőkön át közködök ez a nagyműtű intézet a nyilvánosság jog hiányával és a különböző kormányok kedvezőtlen iskolapolitikája hovatovább olyan helyzetbe sodorta az aradi katolikus gimnáziumot, hogy ebben az évben már 100 növendéke sem volt. Ez az elnéptelenedés minden tekintetben válságossá tette a gimnázium helyzetét és épen ezért Arad magyarsága a magyar kultúra eme egyik főerőssége érdekében az utolsó rohamot indítja meg most. Az aradi magyarság kebelében külön bizottság alakult meg a végső attack megkezdésére, amely felhívással fordul Arad magyar közönségéhez s ebben értekezletet hív össze, hogy az utolsó tennivalókat beszéljék meg az akció megindításának ügyében. A felhívás a következőképpen hangzik:

Magyar Testvérek!

Közel tíz esztendő óta vérző szívvel, tétlenül figyeljük a római katolikus hitközség szakadatlan küzdelmét az aradi római katolikus főgimnázium nyilvánossági jogáért. Év-ről-évre megállapíthattuk, hogy ez a küzdelem hiábavaló volt, mert hajdani büszkeségünk, az ezer tanuló befogadó kulturintézmény, nyolc esztendő alatt teljesen elnéptelenedett. Mi volt ennek az oka? A mi kulturigényeink változtak-e meg? Nincs már szükségünk híres középiskolánkra, mert gyermekeink iskolakiművelése nem célunk többé? Bár a számok az idegennek ezt beszélnek, mi magunk mást tudunk és ezt ki kell kiáltanunk:

A nyilvánossági jogától megfosztott iskola azért sorvad el, mert életerében metszette el évek előtt a miniszteri jogfosztó intézkedés.

Magyar Testvérek!

A nyilvánossági jogért folytatott küzde-

lem elérkezett az utolsó stádiumba. Az iskola választás előtt áll: vagy kivívja természetes fejlődésének elengedhetetlen feltételét, vagy katasztrófális sorsnak néz elébe. Ma még nem vesztett el minden remény. A permanens bizottság a közoktatásügyi minisztériumban e hó 15-ig ülészik. A miniszter még megadhatja a forrón óhajtott jogot. Nézzhetjük-e ölbe tett kezekkel a hitközség utolsó erőfeszítését? Azt hisszük Magyar Testvéreink, nekünk, Arad-város és megye polgárságának, valláskülönbség nélkül segítségükre kell sietnünk.

Mutassuk meg a hatalomnak, hogy ezek, Arad magyar polgárainak összessége kívánja és kéri a gimnázium nyilvánossági jogát.

Kitérhet-e a loyálisan mutatkozó népakarat elől a kormány, mely tavaly ősszel népakaratból vétetett?! Jöjjünk össze Magyar Testvérek és tartsunk gyűlést! Kérjünk és követeljünk! Mert ez utóbbihoz is van jogunk. Államhű, adófizető polgárok vagyunk, kiknek jogokat is adtak

az országnak törvényei. Olyan törvényről viszont nem tudunk, mely megtiltaná nekünk nyelvünk és kulturánk ápolását.

Jöjjetek valláskülönbség nélkül, apák és ti, vérző szívű anyák, férfiak, nők egyaránt, július hó 7-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Fehérkereszt szálló nagytermébe, hol szónokaink: Parecz Béla dr., Zima Tibor, Örfi Gyula dr., dr. Prohászka Lászlóné és mások kifejtik a kérdés lényegét s a tennivalókat. Végül meghozzuk az aradi magyarsághoz méltó határozatot.

Dr. Barabás Béla, dr. Parecz Béla, dr. Széll Lajos, dr. Velcsov Géza, Szántay Lajos, Purgly László, Steigerwald Alajos, dr. Löcs Rezső, Zima Tibor, dr. Schütz Henrik, Reinhart Gyula, dr. Krenmer Miklós, Jr. Örfi Gyula, Vásárhelyi Janka, dr. Prohászka Lászlóné, Wittauschek Lajosné.

Hir szerint az ellenzéki képviselők lemondanak mandátumaikról.

A liberálisok egyedül mennek és állítólag nem mondanak le mandátumaikról. — Ellentétek Bratianu és Duca között. — Mirto alminiszter a közigazgatási reformot Buzdugan régens elé terjesztette.

Az ellenzék harca a közigazgatási reform ellen.

Bucurestiből jelentik: A déli ellenzéki lapok közlik, hogy az egyezség az ellenzéki pártok között létrejött a következő feltételekkel:

Mihelyt a kormány a kamara elé terjeszti a közigazgatási törvényjavaslat szövegét, az ellenzéki pártok nyilatkozatokat olvasnak fel, követelve a törvénytervezet azonnali visszavonását. Ez alkalommal benyújtják lemondásukat mandátumaikról és a Ház asztalára teszik le képviselői vasuti szabadjegyeiket.

Ugyancsak ma délben az a hír terjedt el, hogy Maniu nem fogja megsemmisíteni a mandátumokat, azonban ennek a hírnök az ellenőrzése alkalmával megtudtuk, hogy a miniszterelnök még nem nyilatkozott ebben a kérdésben.

Az előbbi hírekkel szemben a Lupta úgy értesült, hogy a liberális párt visszautasít bármilyen közös akciót a többi ellenzéki csoporttal és nem fog semmiféle deklarációt tenni a közigazgatási reform befejezésénél, csak akkor, amikor majd megkezdődik a javaslat vitája.

Nyilatkozatot fognak feloivasni, amely szerint a közigazgatási törvényjavaslat vitájában nem vesznek részt, de nem mondanak le mandátumaikról.

Ehelyett manifesztumot intéznek az országhoz magatartásuk megindokolása céljából.

Lupu dr. csak vasárnap tér vissza Bukovl-

nából és addig nem nyilatkozik az ellenzéki koalícióval kapcsolatban.

Mirto belügyi alminiszter ma délelőtt kihallgatáson jelent meg Buzdugan régensnél, akinek előterjesztette a legfőbb törvényhozó tanács kifogásait a közigazgatási reformra vonatkozólag. A kihallgatás egész délelőtt tartott. A kormány azt hiszi, hogy még ma az összes formáságot elintézhetik és a javaslat holnap a kamara elé kerülhet.

Bucurestiből jelentik: A liberális párt kebelében súlyos ellentétek dúlnak. Bratianu Viutila azt akarja keresztülvinni, hogy a liberális képviselők végleg vonuljanak ki a kamarából, míg Duca csak a közigazgatási reform tárgyalására óhajtja a liberálisok távollétét.

Bucurestiből jelentik: Az Ultima Ora tudni véli, hogy a kormány átalakítása és a miniszteriumok számának lecsökkentése még ebben a hónapban megtörténik. A jelenlegi ülészakot július 20-ig meghosszabbítják, amikor két éve lesz Ferdinand király halálának. A törvényhozó házak tagjai résztvesznek a requiemben, azután a régenstanács, a kormány és a parlamenti tagok megkezdik a nyári vakációjukat. Julius 10-ig rendezni kell a jövő évi költségvetés ügyét is. Rist ekkorra visszatér, hogy átvegye a költségvetés munkáját és utána előkészítse majd a leltabilizálást.

Teljesen megszűnik a vasuti forgalom Csehország és Magyarország között.

Francia döntőbírságot akarnak a csehszlovák lapok a hidasnémeti-i incidens ügyében. — Nem volt retorzió Pecha letartóztatása.

Budapestről jelentik: A lapok élénken kommentálják a csehszlovák követ Walkó külügyminiszternél tett látogatását. Megítélik azon, hogy a cseh lapok nem foglalkoznak a látogatással elfogulatlanul és világhírtételekkel. Walkó ama kijelentését, hogy Pecha letartóztatása nem azért történt, hogy Magyarország retorzióval élt volna a magyar állampolgároknak Csehországban való letartóztatása miatt. A Budapesti Hírlap nézetét ért Csehország mesterségesen nagy politikai kérdéssé növelt ezt a jelentéktelen esetet.

A cseh sajtó rendkívül hevesen támadja Magyarországot. Egyik lap tudni véli, hogy ma este délben tízenkét órakor a kormány teljesen megszünteti Magyarországgal a vasuti forgalmat.

Egyik cseh félhivatalos azt ajánlja, hogy a hidasnémeti-i incidens ügyét vigyék francia döntőbírság elé. Reméli, hogy Franciaország nem let ellenséges indulattal Csehszlovákiával, a leghűségesebb szövetségeseivel szemben, de Magyarország is bizhat Franciaországban, mert a két állam között az utóbbi időben szoros kapcsolat létesült.

Prágából jelentik: Egyik, a kormányhoz közelálló napilap vezércikkben foglalkozik a hidasnémeti-i ügyvel. A lap rendkívül erős, uszító hangot használ és azt fejtegeti, hogy Csehszlovákiára nézve már tűrhetetlen Magyarország provokáló magatartása. — Csehország — írja a lap — minden erejével és hatalmával utasítsa rendre Magyarországot és nem szabad tennie, hogy cseh állampolgárokat inzultáljanak. A cseh lap uszító cikke különösen politikai körökben keltett feltűnést.

Pozsonyból jelentik: A Pozsonyban megjelenő „Slovak” Hlinka hivatalos organuma, ma a következő helyen foglalkozik a hidasnémeti incidens ügyével és annak gazdasági kihatásaival. Hlinka a hivatalos cseh állásfoglalást,

amely föltétlenül gazdasági hátrányt jelent Csehország számára. Azt írja többek között a lap, hogy az ügy különös fényt vet Közép-Európa jelenlegi helyzetére, ahol még tizenegy évvel a háború után, sincsenek békebeli viszonyok. Sürgős intézkedést kér a kormánytól, amely békésen rendezné az incidenst. Hangsúlyozza, hogy a cseheknek nagy szükségük van a szomszéd országokkal való jóviszonyra. A cikk hivatalos cseh körökben nagy feltűnést keltett és hazaárusítás vádját emlegetik ezzel kapcsolatban.

Bécsből jelentik: Kerülőúton szerzett információk szerint a cseh kormány ma délután minisztertanácsot tartott a hidasnémeti incidens ügyében.

Bécsből jelentik: Kerülőúton szerzett információk szerint a cseh kormány ma délután minisztertanácsot tartott a hidasnémeti incidens ügyében.

Szakadás keletkezett az angol munkáspártban.

Külön pártot alapít egy munkáspárti képviselő. Macdonald mérsékelt hangu beszédének következményei.

Londonból jelentik: Macdonald mérsékelt hangu beszéde nagy megütközést váltott ki a munkáspárt balszélső áramlataiban. A balszélsők vezetője, Maxton külön pártot akar alapítani és a legközelebbi képviselőházi ülésen javaslatot nyújt be, hogy az összes termelési eszközöket szociálizálják. Maxton nem számít arra, hogy javaslatát elfogadják, csupán azt akarja tudni, hogy kik állnak mellette.

Budapestben lesz az idei nemzetközi diákkongresszus.

Most tartják először volt ellenség országának területén a kongresszust. — A horvátok külön képviselőket akarnak.

Budapestről jelentik: 1919-ben a francia diákszövetség kezdeményezésére megalakult a nemzetközi diákszövetség, amelynek előbb csak antant és utódállamokban levő diákszövetségek lehettek tagjai, míg Magyarország csak későbbben léphetett be a világszövetségbe. Éppen ezért különös értéket jelent az, hogy a magyar kiküldötteknek sikerült elérniük azt, hogy az idei kongresszust a szövetség Budapestben tartsa meg, augusztus 10—24-ig. Ez az első eset, hogy volt ellenség országában lesz a kongresszus színhelye és a magyar de-

Mágnások párbaja Budapesten.

Az összeszólalkozás Bécsben — a párbaj Budapesten történt. Wenckheim Lajos gróf sérülést szenvedett.

Budapestről jelentik: Gróf Wenckheim Lajos és Freiherr von Waldeck, ismert osztrák mágnás egy hónappal ezelőtt Bécs egyik éjszakai mulatójában összeszólalkoztak. Tekintettel arra, hogy Ausztriában tilos a párbaj, vagy legalább is a párbajozókat börtönnel büntetik, a lovagias utra terelt ügyet ma intézték el Budapesten. A felek ötször csaptak össze és az ötödik menet után Wenckheim gróf könnyebb sérülést szenvedett. Ennek ellenére azonban a párbajvezető harcképtelenségét...

Az autbuszvásárlás ügye a műszaki bizottság előtt.

A bizottság szerint a városnak Ford- vagy Renault-autobuszt kell vásárolnia. — Két új autbusz kerül holnap forgalomba.

(Arad, július 4.) Ma délután öt órakor ülést tartott Aradváros műszaki bizottsága, hogy a város részére szükséges négy autbusz megvásárlására kiírt nyilvános árlejtés ajánlatai felett határozzon. Tripa Mihály gépüzemi aligazgató előterjesztette az árlejtésre beérkezett ajánlatokat, majd a bizottság megállapította, hogy Aradvárosnak nem áll módjában drága autbuszok vásárlása. Luta Cornel dr. elnök felszólította a bizottság tagjait, közöljék véleményüket, mely ajánlatot tartják a legelőnyösebbnek. A műszaki bizottság tagjai: Ispravnic György, vasutigazgató, Vigyázó László és Schapira Emanuel Astra-gyári igazgatók, Pisó János erdőigazgató, Szathimáry János főmérnök, Niculescu Cristea vezérigazgató, valamint Sincai mérnök sorban kinyilvánították véleményüket, amely szerint a város vagy Ford-gépet vegyen s a karosszériát az Astra-gyárral készíttesse el, vagy pedig Renault-gépet vásároljon. A műszaki-bizottság véleménye a legközelebbi interimár-bizottsági ülés elé kerül, ahol megtörténik a végleges döntés.

Itt írjuk meg, hogy az aradi Ablonczy- és Busztin-cég a mai napon szállította le a város által megrendelt két új autbuszt, ameyet már a holnapi nap folyamán beállítanak az Avram Iancu (Szabadság)-tér és állomás közötti forgalomba.

Letartóztatták a Poporala igazgatóját.

Hogyan keletkezett az Asigurarea Poporala? — Chisman megkezdi „működését” Aradon. — A könyvszakértő szerint a hiszékeny emberek százait milliókkal károsították meg Chisman és társai.

(Arad, július 4.) Sovány, magas, kecskeszakállu férfi állott ma délelőtt Antonini vizsgálóbíró előtt. Jegyzőkönyv a bíró előtt az asztalon és egymás után intézi a kérdéseket hozzá. Az ajtóban kívül rendőr áll. Már másfél órája tart a kihallgatás. A vizsgálóbíró cseppet, utasításokat ad ki titkáriának és közben aláírja a a jegyzőkönyvet. Píros cédulával tér vissza a grefier, már rajta van a pecsét is, még egy aláírás és kész a letartóztatási végzés.

Ma délben a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásban helyezte Chisman Benzint a Poporala biztosító igazgatóját.

Hetekig tartott ebben a nagyszabású bűnügyben a vizsgálat. Az első feljelentést hatvan károsult nevében — mint azt megirtuk — május 27-én tette meg dr. Pop Alexandru aradi ügyvéd. Azóta a feljelentők száma négyszázhuszra emelkedett.

Százszámra fekszenek a vizsgálóbíró asztalán a terjedelmes dosszárók, amelyekből eddig a vizsgálóbíró és a könyvszakértő a következőket állapította meg: Mintegy két évvel ezelőtt, Aradon egy kiházasító csoport alakult. Ezen alakulat alapszabályainak 7. pontja a következőket tartalmazta: „A belépési nyilatkozatok értelmében a csoport legalább 1000 tag belépésével kezdi meg működését. Minden fél, aki aláírta a belépési nyilatkozatot, 400 lej beiratkozási díjat s a könyvecskéért 50 lej fizetett és ehhez jött még a havi tagdíj és a házassághozzájárulások. Miután azonban csak 600 tag jelentkezett, múlt év augusztusában, leveleiben értesítették a tagokat, hogy

az egész stokkot az Asigurarea Poporului Bucuresti-i intézetnek adják át

A Poporului intézet igazgatóságával megindultak a tárgyalások, de

nem tudtak megegyezésre jutni.

mert a Bucuresti-i központ azt kívánta, hogy az eddig befolyt összegeket teljes egészében utalják át Bucurestibe.

Tudomást szerzett a tárgyalásokról Chisman Benzin a Bucuresti-i Poporului aradi ügynöke.

aki a központ tudta és beleegyezése nélkül átvette az egész biztosítási stokkot és megkezdte működését.

Chismannak könnyű volt a helyzete, mert bőven volt birtokában Poporului nyugta, bélyegző és blanketta. A felek tovább fizették tagjárulékaikat. Chisman közben múlt év december 7-én elutazott Brassóba, ahol dr. Adler Ferdinánd közbenjárásával

bejegyeztette a társaságot Asigurarea Poporala cég alatt

és ezért a szakértő jelentése szerint az ügyvéd 228.060 lej komissziót kapott. Ezután Chisman visszatért Aradra és 1929. januárjában átfestette cégtábláját és

mint a brassói Poporala biztosító aradi fiókja működött tovább.

A biztosító két alkalmazottja, Daszkál Imre főtitkár és Kunnerth Ernő pénzesbeszedő felkeresték a feleket és egy román nyelvű nyilatkozatot irattak alá velük, hogy tudomásul veszik a cégváltozást. Január havában megkezdte a Poporala-kötvények kiadását.

a kötvényeket azonban 8—9 hónappal utdatálta és olyan időkre érvénytelenítette, amikor a Poporala még nem is létezett.

Igen sok kötvényt nem is irtak alá, csak a cégbélyegzőt nyomták rá és hasonlóképpen a nyugtáknak is egy tekintélyes részén nem volt aláírás.

A Poporala biztosító — a könyvszakértő megállapításai szerint — nem inkasszált kulcszerűen, hanem

egy, 126.000 lejes biztosítás után egyik féltől

5000, másiktól 6000, meg 8000, sőt 10 ezer lej is inkasszáltak.

A szakértő szerint 4,109.304 lejjel károsították meg a bebiztosított feleket, hogy azonban pontosan mennyit szedtek össze, azt nem lehetett megállapítani.

mert a kasszakönyveket és azokat a regisztereket, amelyekből a tagok névsorát és számát pontosan meg lehetett volna állapítani, Chismanék megsemmisítették.

Eljegyzik Ileana hercegnőt

Hír szerint egy német uralkodóház tagja a vőlegény. Mária királyné Salzburgban találkozik vele.

Bucurestiből jelentik: Hivatalos körökben erősen tartja magát az a hír, hogy Ileana királyi hercegnőt a közeljövőben eljegyzi egy német uralkodóház tagja. A hír szerint Mária

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélt Petrescu K. Grigore bankigazgatóval, akit a törvényszék szakértőnek rendelt ki ebben az ügyben. Petrescu a következőket jelentette ki:

— Heteken keresztül kellett dolgoznom, amíg a szakértői véleményemet elkészíthettem. A napokban részletes jelentésemet beterjesztettem a vizsgálóbíróhoz. Megállapítottam, hogy a Poporala ügyénél nagyszabású visszaéléssel állunk szemben és a hiszékeny emberek százait súlyos milliókkal károsították meg.

A vizsgálat tovább folyik. Daszkál Imre főtitkár és Kunnerth Ernő pénzesbeszedő ellen is megindult az eljárás és a nagyarányú bűnügyben még szenzációs fejlemények várhatók.

anyakirályné Veldesből Salzburgba utazik, ahol találkozni fog leendő vejével. A hercegnő vőlegénye nevét egyelőre titokban tartják.

Az Angel-tanács ügye a Legfelsőbb Semmitőszék előtt.

Interpelláció a visszahelyezés ügyében az interimár bizottság ülésén. — Semmiségi ok jur. Gregorovici dr. tudomására.

(Arad, július 4.) Nagy érdeklődéssel várják városi körökben a Legfelsőbb Semmitőszék holnapi tárgyalását, amelyen az Angel-tanács visszahelyezése ügyében kell határozni a bíróságnak. Mint az Aradi Közlöny megírta, a temesvári tábla visszahelyezte hivatalába az Angel-tanácsot azzal az indokolással, hogy nem volt törvényes ok a feloszlására. A belügyminiszterium megfeleltette az ítéletet a Legfelsőbb Semmitőszékhez, amely holnap tárgyalja az Angel-tanács visszahelyezésének ügyét.

Ezzel kapcsolatosan az aradi városi inte-

Letartóztatták Bucurestiben egy utalványhamisító diákok

Bucurestiből jelentik: Az ügyészség tegnap letartóztatta Puscasiu Ioan diákok, aki Ioanitescu belügyi alminiszter nevét ráhamisította egy utalványra és ennek segítségével 850 lej vett fel a belügyminiszteriumtól. A hamisításra rájöttek és a miniszter feljelentésére letartóztatták a hamisító diákok.

A nyugdíjas-sors Aradváros interimár-bizottsága előtt.

Weinberger Henrik aradi városi nyugdíjas-tisztviselő tragédiája.

(Arad, július 4.) Weinberger Henrik városi nyugdíjas és sorsa a tipikus nyugdíjas sors. Tíz éven át szolgálta becsületesen a várost, majd amikor nyugdíjba vonult, azt azzal a biztos tudattal tette, hogy az 500 korona évi nyugdíj, ha szükösen is, biztosítani fogja mindennapi kenyerét és kárpótozni fogja az évtizedes robotért. A koronabeváltás után Weinberger nyugdíja évi 250 lejre esett és az idős tisztviselő havi 21 lej kapott, tehát naponta körülbelül nyolcvan banival akarta biztosítani a város egykori tisztviselőjét a nélkülözés ellen. Amikor a volt tisztviselő látta, hogy sorsában javulás nem áll be, kérvénnyel fordult a város vezetőségéhez, amelyet arra kért, biztosítson számára emberi megélhetést. Az interimár-bizottság havi 200 lejes segélyt szavazott meg számára, mindaddig, míg nyugdíjának rendezésére nem kerül sor.

Közben Weinberger dr. German Dante aradi ügyvédhez fordult, aki beadványt szerkesztett dr. Luta i Cornel interimár-bizottsági elnökhöz és ismertette a nyugdíjas szomorú helyzetét. A kérvény nyomán ma foglalkozott Arad város interimár-bizottsága Weinberger ügyével és havi 500 lei nyugdíjat állapított meg számára.

rimár-bizottság mai ülésén érdekes interpelláció hangzott el. Dr. Gregorovici István bizottsági tag szólalt fel és kijelentette, hogy olyan felebbeszési kifogás jutott tudomására, amely döntő kihatással lehet az ítéletre. Eszerint

a táblai ítéletet csak a tanácselnök írta alá, a bírák nem, ami semmiségi okot képez.

Kéri a városi ügyészi hivatalt, használja fel ezt az értesülést. Az interimár-bizottság utasította az ügyészi hivatalt megfelelő lépések megtételére.

Elhalasztotta a fegyelmi bíróság Petrutiu főjegyző ügyének tárgyalását

(Arad, július 4.) Ma délelőtt tárgyalta az aradi törvényszéken működő fegyelmi bíróság Petrutiu Áron megyei főjegyző ismeretes ügyét. Mint az Aradi Közlöny megírta, a belügyminiszterium megsemmisítette a főjegyző kinevezését és előbbi beosztásába helyezte vissza Petrutiu, a közigazgatási osztály élére. Ezt a főjegyző degradálásnak vette és a prefektura rendeltetéséért dacára sem foglalta el új állását. Az ügy a fegyelmi bíróság elé került, amely ma foglalkozott a megye vezetőségének átiratával, amely kéri Petrutiu Áron megfelelő megbüntetését a szolgálat indokolatlan elhagyása címen.

A fegyelmi bíróság elnöke: Hargot Csörgy törvényszéki főelnök, tagjai: Stanca Ermin megyei főszámvevő és Stefanuț Sabin vármegyei titkár voltak, a védet dr. Petrutiu Áron vármegyei főügyész képviselte, míg a védelmet maga a megvádolt főjegyző látta el.

Petrutiu Iustin dr. olvasta fel a megye vádiratát, majd Petrutiu Áron szólalt fel és kijelentette, hogy a fegyelmi bíróság nem ítélkezhet érdemlegesen az ügyben mindaddig, amíg a timisoarai tábla közigazgatási bírósága, amely az ügyben pert indított, a belügyminiszterium döntésének megsemmisítését kérve, nem hoz ítéletet az ügyben. Kéri tehát a bíróságot, halassza az ügy tárgyalását a timisoarai tábla döntéséig. A megyei főügyész ellenezte a kérés teljesítését, azzal az indokolással, hogy ez a kérdés teljesen független a timisoarai táblánál folyó pertől és külön tárgyalható le. A fegyelmi bíróság végül azt a döntést hozta, hogy

a timisoarai tábla döntéséig felfüggeszti Petrutiu Áron ügyének tárgyalását.

Az ügyvel kapcsolatosan Petrutiu Áron megyei főjegyző kérdésünkre kijelentette, hogy a timisoarai tábla július 24-ikén reggel kilenc órára tüzte ki ügyének tárgyalását és fegyelmi ügye csak a táblai ítélet után kerülhet sorra.

Holnap véget ér a baccalaureatus Aradon.

Hatvan jelentkezőből eddig ötvenegynek sikerült az érettségi vizsga.

(Arad, július 4.) Az Aradi Közlöny napról-napra részletesen beszámol a Moise Nicoara-liceumban folyó érettségi vizsgálatok naponkénti eredményeiről. Eddig összesen hatvan maturáns járult a vizsgáztatóbizottság elé és tekintettel arra, hogy a szóbeli vizsgára 73 jelentkezőt engedtek, a holnapi napon már véget is ér az aradi baccalaureatus.

Az első három napon a tizenötös turnusok-

ből naponta kettő bukott el, a mai turnusból, viszont már háromnak nem sikerült az érettségi és így az eddig levizsgázott hatvanból kilenc nem felelt meg. A mai napon a következők mentek át: Feiner Andor, Iancin Kornel, Kandler Guido, Manolescu Miklós, Olariu János, Popa Valér, Popa Victor, Rosenfeld Sándor, Rosu Demeter, Taranu Victor, Fernicean Soprin, Boariu Livia.

Pelemelték a nyugdíjasok és rokkantak illetményeit.

Sikerrel járt a Magyar Pártnak a nyugdíjasok érdekében indított akciója. Hatvanmillió segélyt kapnak az erdélyi nyugdíjasok.

(Az Aradi Közlöny budapesti irodájának éjszakai telefonjelentése.) Hegedüs Nándor magyarpárti képviselőnek a nyugdíjasok érdekében történt intervenciója teljes sikerrel járt. Boila Romulus a Nyugdíjasok Orsz. Egyesülete nevében ma aláírta a pénzügyminiszterrel a nyugdíjjarulékok felemeléséről szóló törvényjavaslat szövegét, amely már a közeljövőben megszavazásra is kerül.

A törvényjavaslat szerint az idecsatolt területek nyugdíjasai január 1-től visszamenőleg állandó jelleggel 15 százalékos pótnyugdíjat kapnak. A 2500 lejt élvező nyugdíjasok, akik között magas állású tisztviselők is vannak, külön tíz százalékos, az idecsatolt területek rokkantjai pedig szintén külön nyugdíj-

emelésben részesülnek.

Nagy meglepetése a törvényjavaslatnak az, hogy az emelésekre fordítandó 100 millió lejből az erdélyiek számára 60 milliót fordítanak. Ez az összeg egyébként nem is végleges, mert Boila Romulus most újabb tervezeten dolgozik s eszerint ez a százmillió csak elkerülhetetlen gyors segély lenne. A tervezet egyik lényeges pontja az, hogy azok a tanítók is kapnak a segélyből, akiknek a nyugdíjalapjuk még Budapesten van. Amíg az előző nyugdíjtörvény több mint száz pontból állott, addig Boilának csak husz cikklet ölel fel. Ujtitással szolgál majd az is, hogy a régi törvénnyel ellentétben meg kell halogatni a nyugdíjasok panaszait.

A bolgár király és Giovanna hercegnő házasságának terve újra előtérbe került

Mussolini politikai feltételekhez kötötte a terv megvalósítását.

Szófiából jelentik: Beavatott politikai körökben az utóbbi napokban ismét sokat beszélnek Boris bolgár királynak Giovanna olasz királyi hercegnővel kötendő házasságáról. A bolgár király házassági terve, mint ismeretes, már hónapok óta a politikai érdeklődés előtérében áll Bulgáriában. Néhány héttel ezelőtt egy a bolgár sajtó, mint a nyugati nagy lapok egyöntetűen megállapították, hogy a királyi frigy Giovanna hercegnővel végleg meghiusultnak tekinthető. az utóbbi napokban azonban ismét sokat beszélnek Szófiában arról, hogy beavatott helyen ismét felvették a tárgyalásokat a házasság megvalósításáról.

Ferdinánd volt bolgár király a napokban Szófiába érkezik és az exkirály szófiái útját is a Boris—Giovanna házasság tervének újbóli felmerülésével magyarázzák.

Racev Gode, Bulgária volt római követe, mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt lemondott állásáról. Akkoriban a lemondást úgy magyarázták, hogy a követ nem tudott eredményt elérni Mussolininél Boris király házassági tervének megvalósítása érdekében és emiatt hívták vissza. Utódia, Vlkov szintén pontosan körvonalazott instrukciókkal érkezett Rómába, az események azonban azt mutatják, hogy eddig neki sem sikerült számbavehető eredményt elérnie.

Szófiái politikai körökben nagy feltűnést keltett legutóbb az a beavatott forrásból származó hír, amely szerint Mussolini hajlandó beleegyezni a házasságkötésbe és már meg is szövegezte azokat a feltételeket, amelyeknek elfogadásától végleges hozzájárulását függővé tette.

Ezek a feltételek a következők:

Bulgária záros határidőn belül megkötí a konkordátumot a Vatikánnal.

A konkordátum szerint a bulgáriai katolikus egyházak különös privilégiumokban részesülnek. 2. Bulgária kötelezi magát arra, hogy még a hivatalos házasságkötés megtörténte előtt

a legtöbb kedvezmény elve alapján megkötí a kereskedelmi szerződést Olaszországgal,

tarifális megállapodást ír alá s ezekben Olaszországnak különböző kedvezményeket biztosít.

Mussolini feltételeit Szófiában meglehetősen vegyes érzelmekkel fogadták, különösen a Vatikánnal kötendő konkordátum ügye foglalkoztatja élénken a sajtó egy részét.

Boris király házassága ügyében már a legközelebbi jövőben végleges döntést várnak és általában azt hiszik, hogy a döntő fordulat Ferdinánd exkirály és Radoszlavov visszatérése, valamint az új amnesztia-törvény szentesítése után fog bekövetkezni.

Huszévi kényszermunkára ítélték, mert megölte kedvesét

A gyilkos szakaszvezető bűnügye a hadbíróóság előtt.

Bucurestiből jelentik: A hadbíróóság tegnap tárgyalta Alexian Ioan továbbszolgáló szakaszvezető gyilkossági bűnügyét.

A katona az elmúlt évben feltékenységi rohamában agyonszurta kedvesét, Tanti Dragotescu munkásnőt.

Vallomása elején arra kérte a hadbíróóságot, mentse fel az akól, hogy a dráma előzményeiről beszéljen, mert nem akarja a halott leány emlékeit befeketíteni. Elmondotta, hogy a börtönben három izben akart öngyilkos lenni, de mindannyiszor megakadályozták tettének végrehajtásában.

CIRQUE KRATEJL

a volt Béla-téren.

Ma este 8 órákor nagy díjbirkózás műsoron kívül. A városunkból egy új jelentkezőt alaró alatt birkóznai. Mindenki nézze meg az érdekesítő műsorunkat.

Irodalom és művészet

* **Heti műsor, Péntek:** Salamon Béla vendégjátéka (premier helyárok, új műsor.) Szombat: Salamon Béla vendégjátéka (premier helyárok.) Vasárnap délután: János vitéz (operett, 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyárok) kezdete 4 órákor. Este: Az utolsó Verebély-lány (operett, Mayer Kató, szegedi színház szubrettjének vendégfellépte.)

* **Salamon Béla ma este új műsorral kacagtat az aradi színházban.** Az első két este olyan hatalmas sikere volt a nevetetés fejelmének, amilyenre az aradi színházban talán eddig nem is volt példa. A kacagás hipnoziséban szüntelen hangzott a nevetés a nézőtéren és ünnepelték Salamon Bélát, kitűnő társulatával együtt. Ma este az előbbi műsorokat felülmúlóan, új a programja Salamonnak és együttesének. Külön értéke ennek a napnak, hogy műsorra kerül a Vonósnégyes című bohózat is, amelyben ugyszólván egy csapásra nagynevű lett Salamon Béla. Jegyek a téli színház pénztárában.

* **Mayer Kató vasárnap vendégfellépte** már csak a hír szétröppenése után is nagy érdeklődést keltett. Három év előtt innen indult el sikerei országutjára ez a rendkívül tehetséges színész és aránylag egészen rövid idő alatt a legelső köze küzdötte fel magát. Ma már nemcsak Erdélyben, de Magyarországon is tudják, hogy a szőke Kató értéket jelent. Az új szezonban Szegedre szerződött, ahol már hatalmas siker jegyében be is mutatkozott. Most, mielőtt eltávozna ismét egy szezonra Aradról, az aradi közönség előtt is tanulását akarja adni fejlődésének és vasárnap este egyik legjobb szerepében, Az utolsó Verebély-lány Sáriájában lép fel. Jegyek a téli színház pénztárában.

Dr. BUCSÁNYI: NYERSKÖSZT,
a nyers diéta, mint természetes gyógytényező;
Sándor Ferenonél, Arad.

— A „Nyugat“ július 1-1 számában Ignotus írt vezetőcikkét „Andrássy élete és halála“ címen. Marcell Henrik folytatja emlékezéseit, ki kell emelnünk Komlós Aladár eszmecserejét a népiesség kérdéséről. A szépirodalmi rész André Oide „A nők iskolája“ c. új regényét közli Gyergyai Albert kitűnő fordításában. Kiemagasló közleménye még a számnak Puskás Lajos háromfelvonásos misztériuma: Julia szép leány. Bohu-niczky Szefti novellája, Fedor József és Hacsó Erzsébet versei, Gazdag irodalmi és képzőművészeti rovatok teszik teljessé a szám tartalmát, amelynek ára 60 lejt; negyedévi előfizetés 300 lejt. Főizománys: Pallas, Cluj, Strada I. Ratiu A.

Huszévi kényszermunkára ítélték, mert megölte kedvesét

A gyilkos szakaszvezető bűnügye a hadbíróóság előtt.

Bucurestiből jelentik: A hadbíróóság tegnap tárgyalta Alexian Ioan továbbszolgáló szakaszvezető gyilkossági bűnügyét.

A katona az elmúlt évben feltékenységi rohamában agyonszurta kedvesét, Tanti Dragotescu munkásnőt.

Vallomása elején arra kérte a hadbíróóságot, mentse fel az akól, hogy a dráma előzményeiről beszéljen, mert nem akarja a halott leány emlékeit befeketíteni. Elmondotta, hogy a börtönben három izben akart öngyilkos lenni, de mindannyiszor megakadályozták tettének végrehajtásában.

Pelle hadbíróügyész a vádlottat gyilkosság büntette és jogtalan fegyverhasználat miatt kérte szigorúan elítélni. A hadbíróóság negyedórai tanácskozás után

husz évi kényszermunkára ítélte a szakaszvezetőt.

Új erőre kapott a moreni-i petroléumtűz

Az összes oltási kísérletek csődöt mondtak.

Bucurestiből jelentik: A moreni-i szonda-tűz, amely már hónapok óta tart, új erőre kapott. Az összes oltási kísérletek csődöt mondtak és a tűz körzete folyton növekszik. Az Andronescu fivérek speciális oltási módja is sikertelenül végződött, mert az alagut beomlott, mielőtt a tűz fészke elérte volna. A mentési munkálatok most csak arra szorítkoznak, hogy a tűz elterjedését megakadályozzák.

Ma és szombaton este
Salamon Béla
legbrilliónsabb szerepét
játssza a

„**Vonósnégyes**“ -
ben. — M ndkét este teljesen
új műsor!

„Nem értem, miért tartják Munkácsyt a legnagyobb magyar festőnek“

Érdekes vita Petranu Coriolannal, az aradi származású egyetemi tanárral, akit megítáldott egy kolozsvári lap, mert elvitatta Munkácsy Mihály magyarságát. — Petranu a romániai muzeumok főfelügyelője. — Hétfőn Spanyolországba utazik a cluji egyetem szép-művészeti tanára.

(Arad, július 4.) Néhány napja Aradon tartózkodik Petranu Coriolan kolozsvári egyetemi tanár. Néhány héttel ezelőtt azt írta az egyik kolozsvári napilap róla, hogy

a katedréről elvitatta Munkácsy magyarságát és azt állította, hogy a magyar művészet világhírű nagysága nem volt magyar.

Ez a cikk érthető feltűnést keltett a magyarság között és különösen azt csodálták, hogy Petranu nem igyekezett szavait kimagyarázni. Petranu aradi származású és most, mielőtt hosszabb tartózkodásra külföldre utazna, rokonainak látogatására ellátogatott Aradra. Anyjának Lázár Vilmos-uccai lakásán kerestem fel és megkértem, mondjon valamit ebben a kérdésben. Szemmel láthatólag kellemtlenül érintette Petranut, hogy én is a Munkácsy-ügyet akarom megbolygatni és igyekezett a beszélgetést más tárgyra vinni át.

— Nem vagyok felelős azért, ha egy kisebbségi hallgató nem értette meg román nyelven megtartott előadásomat. Főleg pedig nem vagyok felelős, hogy ahhoz egy harmadik személy kommentárokat fűzött.

A cikk felületes, rosszakaratu volt és aki írta, az nem ismer engem.

Anélkül ítélte annak szerzője, hogy engem megkérdezett volna. De nem fontos, az a cikk az én reputációmnak se nem ártott, se nem használt.

Ezek voltak Petranu professzor szavai és ezután ismét igyekezett másról beszélni. Én azonban újra feltettem a kérdést.

— Mégis hogyan történt? Milyen kijelentéseket tett professzor ur, amelyek után megjelent az a cikk?

— Az egyik kolozsvári román lapban — hangzott a válasz — leszögeztem álláspontomat és ott megírtam ugyanazokat, amiket a katedréről is elmondottam. Amit irtani, amit mondtam, minden magyar tudós megírta, aki Munkácsyval foglalkozott. Elvitathatatlan tény, hogy

Munkácsy német eredetű volt és azelőtt Lieb Mihálynak hívták.

csak második mestere volt magyar. Szamosy, egy vándor képjavító festő, akitől nem sok művészetet tanulhatott Munkácsy, legfeljebb megismerte az ecsetkezelést. Az ő művészeti fejlődése Bécsben kezdődött, majd Németországban folytatódott.

Azt nem lehet letagadni, hogy magyar alattvaló volt. Az iskolája azonban német, huszonöt évig élt Párisban és nem lehet azt mondani róla, hogy ő a legmagyarabb művész volt.

— A tudománynak nem az a célja, hogy bókákat mondjon, hanem, hogy az igazságot hirdesse. Azt is kijelentem, hogy nem tartom a legmagyarabb művésznek.

— Munkácsy magyar földön született és haláláig magyarnak vallotta magát, mint ahogy az is volt — válaszoltuk. Mivel magyarul ezt professzor ur?

— Az, hogy magyarnak vallotta magát, nálam, aki analizálom a művészetet, még nem mérveadó. A származást sohasem lehet letagadni. Első mestere Fischer, német volt, még magyarul sem tudott.

Nem értem, hogyan mondhatja valaki, hogy ez a legnagyobb magyar festő.

— Még egyszer mondom. Munkácsy német származású magyar állampolgár volt, aki tanulmányait Bécsben és Németországban folytatta és huszonöt évig élt Párisban, ahol teljesen nemzetközi lett.

— Ezen a címen — vetettem közbe — Petőfire sem lehet azt mondani, hogy magyar, mert őt Petrovichnak hívták?

— Petőfinek teljes produktuma, minden alkotása magyar, ez azonban Munkácsynál nem áll annak amit ő produkált, csak egy része magyar.

Párisban huszonöt évig élt és ezen idő alatt csak egy magyar tárgyú képet festett: a Honfoglalást. Ezt sem saját iniciatívájára, hanem a magyar kormány rendelkezésére. A stílusa neki inkább német, mesterei közül Knans hatott reá a legjobban. Belátom, hogy ebben a tekintetben nehéz egy magyar emberrel vitatkozni, én azonban fenn kell tartsam azt, hogy

Munkácsy csak egy beolvasztott magyar volt.

Minden esetre furcsán hangzanak Petranu professzor megállapításai. Ezek szerint csak az a magyar festő, aki pusztát, csárdát és gémeskutat fest. Ha ezt elfogadjuk, akkor Tintoretto sem volt olasz, mert ő többnyire bibliai alakokat festett. Tintoretto akkor talán héber piktor volt? Vagy talán Grigorescu, a legnagyobb román festő tanulmányait nem külföldön végezte? Nem külföldi mesterektől tanult?

Szabályozzák a rádiózást Aradon.

Az új rádiórendelet az interimár-bizottság előtt. — Tizenegy óráig lehet csak lautsprecherrel rádiózni.

(Arad, július 4.) A városi interimár-bizottság mai ülésén a készülő rádió-rendeletről tárgyalt. Mint az Aradi Közlöny már megírta, a város Pocioianu János szolgálati főnököt bízta meg azzal, hogy szabályrendeletet dolgozzon ki a lautsprecherrel működő rádiókra vonatkozólag. A mai ülésen szóba került a kérdés és megállapítást nyert, hogy ebben az ügyben több panasz érkezett be úgy a városhoz, mint a rendőrséghez. Ezeknek alapján a város el

fogja rendelni, hogy lautsprecherrel esti tizenegy óra után csak zárt ablakok mellett rádiózhat az aradi közönség. Tizenegy óráig nyitva tarthatja az ablakait. Ezzel kapcsolatosan szabályozzák a kávéházi terraszok zenéjét és tizenegy óra után itt is rendszabályokat lehetnek életbe. Az interimár-bizottság utasította Pocioianut, hogy minél előbb készítse el a szabályrendeletet és elhatározta, hogy külön ülésben tárgyalja le az egyes pontokat.

A csók őszinte, a fájdalom legtöbbször hamis a filmen.

Filmsztárok nyilatkozata arról, hogy mit éreznek át leginkább felvétel közben.

(Berlín, július 4.) A finom szerelmi duettek, a film „nagy“ jeleneteinek felvételei közben, amikor a főszereplőket premier-planban fotografálják, amikor néhány méternyi filmszalagon rengeteg mimikával és játéktudással egész dialógusokat kell kifejezniük a sztároknak, a filmműtermekbe sohasem cserzenek be idegent. Éppen ezért bizonyára érdekli a mozikközönséget, hogyan készül az ilyen „nagy jelenet“.

Egyszer évek előtt, még a berlini Meister-műteremben történt meg Henny Portenel egy nagyfelvétel közben. A művésznőnek egy konyhaszéken ülve fájdalmasan megtört arcot kellett mutatnia. Husszor próbálták a jelenetet, mindig valami finom nüanszbeli változással. Végre minden sikerült. A lámpák kigyuladtak s Henny Porten félperc alatt lejátszotta nagy jelenetét a felvevőgép előtt.

— Kész! Lámpákat eloltani! Következő jelenet! — kiáltotta a rendező.

A művésznő azonban továbbra is mozdulatlanul, fájdalmas arccal ült a konyhaszéken, mint a jelenet alatt, majd hirtelen felugrott és sirva, kiáltozva szaladt az öltözője felé. A rendező ijedten szaladt utána s ekkor derült ki, hogy a szék támlájából egy kiálló szög a játék hevében majdnem egy centiméternyire Henny Porten lábába furódott. A felvétel izgalmában észre sem vette, de amikor kikerült a pillanatnyi szuggeszciószerű állapotból, annál jobban fájt a lába.

Megkérdeztünk néhány filmsztárt, hogy igazán sir és nevet-e, valóban szenvedéllyel

ölöl, csókol, gyűlöli-e a filmen? A válaszok a következők:

MADY CHRISTIANS:

— Csókolni kizárólag őszintén szoktam, de sirnom nem szabad soká, mert akkor nagyon szerencsétlennek érzem magamat s úgy elkezdek bögni, hogy a felvételeket egy darabig folytatni sem lehet. Egy vízbeesett, náthás pulykához hasonlítok ilyenkor.

REINHOLD SCHÜNZEL:

— Érdekes, eddig még sohasem gondolkodtam azon; valóban átérzek-e mindent a filmen. De ez nem is fontos, csak az, hogy a közönség igaznak találja, amit ábrázolok.

HARRY LIEDTKE:

— Csókolódnai lehetőleg minél többször szeretek a filmen is. Szenvedni azonban csak akkor szenvedek, ha a világitási mániában szenvedő rendező mind több és több fényszórót koncentrálni rám. Meghalni a filmen nem szoktam, mert haláltusám két-három métere a legtragikusabb filmet is bohózzattá változtatná.

CONRAD VEIDT:

— Mikor szerepemet először kézhezkapom, nyomban bizonyos transzállapotha kerülök. Ez a felvételekig folyton erősödik, mert addig teljesen belelélem magam szerepembe és minden más meghalt a számomra. Ilyen szuggeszciós állapotban csinálok maszkot és választok kosztümöt, vagy ruhát. Hogy a felvételek alatt minden mozzanatot teljesen átérzek-e, az ezek után természetes. Ebből az állapotból csak jóval a felvételek befejezése után térek teljesen magamhoz.

ERZSEBET SLÁGERMOZGÓ
Ma délután 5, 7 és fél 10-kor Premier!
A diadalmos sikerű exuper világszár
„Iwagorod“
Maria Jakobini, Angelo Ferrari, Gabriel Gabrio-val
10, 15 20 és 25 lejes helyárakkal.

MAROSPARTI MOZGO
Ma nagy premier!
John Gilbert
Joan Crawford és Ernst Torrence-vel
„A TENGHER SÁTANJA“
Olcsó helyárak.
Jóni CARENIN ANNA Jóni
Greta Garbo-vel.

H I R E K.

Amerika megünnepelte függetlenségének évfordulóját.

Kigyulladtak az ünnepségre felhalmozott tüzi-játékok.

Newyorkból jelentik: Most ünnepezték az Egyesült-Államok függetlenségének 153. évfordulóját, amelyen milliónyi tömeg vett részt. Ezeröttszáz vonat, sokezer autobus, repülőgép és számtalan autó szállította a tömeget az ünnepség színhelyére. Newyork tűzoltóparancsnoka éppen rádióba beszélt arról, hogy miképpen kell védekezni a tüzi-játékok kezelésénél, hogy ne történjen veszedelem, amikor hirtelen kigyulladt az ünnepségekre felhalmozott tüzi-játék. A tüzet huszonegy szöfcskendőnek csak órák múlva sikerült eloltani.

— **Időprognózis.** Nyugat felől zivataros eső és lehűlés várható.

— **Te Deum az angol király teljes felépülése alkalmából.** Londonból jelentik: Az angol király teljes felépülése alkalmából nagyobb szabású hálaadó Istentiszteletet fognak tartani. A király személyes kívánságára ezek mégis egyszerűbb keretek között fognak megtartani. A főistentiszteletet tartó templomban 1700 helyet tartanak fel, míg a Westminsteri apátság templomának főhajójában nyilvánosság számára nyitva lesz.

— **Varsóba érkezett a magyar küldöttség Bem temetésére.** Varsóból jelentik: Bem tábornok temetésére a magyar küldöttség Balázs tábornok vezetése alatt ma odaérkezett.

— **Mironescu külügyminiszter tanácskozása a magyar követtel.** Bucurestiből jelentik: Mironescu külügyminiszter tegnap délután kihallgatáson fogadta dr. Magyary Antal bucuresti-i magyar követet és vele hosszasan tárgyalt. Magyary után a külügyminiszter az olasz és angol követekkel tanácskozott.

— **Doktorráavatás.** Drincu A. János volt aradi rendőrbíró a cluji egyetem június hó 29-én a jogtudományok doktorává avatta fel.

— **1930-ban lesz a népszövetségi palota alapkövetéle.** Genéből jelentik: A genfi népszövetségi palota alapkövetéle ünnepélyes keretek között 1930. szeptember hatodikán fog megtörténni.

— **Hirtelenül meghalt a hadügyminiszter kabinetfőnöke.** Bucurestiből jelentik: Jon Vasiliu őrnagy, Cihosky hadügyminiszter kabinetirodájához beosztott tiszt ma délelőtt irodájában hirtelen összeesett és meghalt.

— **Békekongresszust tartanak a Balkán-államok Belgrádban.** Belgrádból jelentik: Ez év őszén békekongresszust tartanak, amelyen az összes Balkán-államok és az egyházi képviselői részt vesznek.

— **Budapest megünnepelte július 4-ikét.** Budapestről jelentik: Budapest társadalmában évenként nagy ünnepséggel üli meg az Egyesült-Államok függetlenségének július 4-iki évfordulóját. A várósligetben, Washington szobra előtt folyt le az ünnepség, amelyen résztvett a távozó budapesti amerikai követ: Crocker, valamint a most érkező: Pinkney Somerville Tuck is, a konzulátus több tagjának kíséretében. Az ünnepségen megjelentek az itt időző amerikaiak és a magyar egyesületek képviselői.

Nem titok többé, hogy „Ditta” az előkelő világ arckrémét jelenti.
Kapható: JANKA gyógyszerárán Aradon, Bul. Regală Ferdinand 25. (Boros Bent-ér).

— **Halálosvégű autóbaleset Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a Calea Calarasin két autó összeütközött. Az egyik autó utasa, Mircea Florea nevű fiatalember olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt.

Tulsokat törődik az igazságügyminiszter az adósokkal.

Interpellációk a kamara mai ülésén. A szenátus vitája a rendőrségi törvény felett. Erdély a kommunisták ellen foglalt állást.

Bucurestiből jelentik: A kamara ma délutáni ülésén Grigore Joan a Bánát, főleg Temesvár kulturszükségeiről beszél, kapcsolatban a temesvári kulturális határozatával. Vlad Dumitru panasolja, hogy

az igazságügyi miniszter tulsokat törődik az adósokkal, ezzel szemben a hitelezők érdekeit elhanyagolja.

Dan Romulus az iparvállalatok munkásainak katonai behívása miatt panaszkodik. Seicaru a hadiárvának és özvegyeknek az agrárreformnál történt mellőzését teszi szóvá. Wille József bejelenti, hogy

egy csendőrmester ok nélkül összevert egy kisebbségi állampolgárt. Kéri a belügyminisztertől a csendőrmester megbüntetését.

Dancus nüspökség felállítását kéri Marmarosban. Mircea Djuvara panaszkodik az ellen, hogy Bucovinában a tanári kart és a kisebbségeket megsértették.

Costachescu közoktatásügyi miniszter vizsgálatot igér. Iorga kéri annak a törvényjavaslatnak a megszavazását, amely egy

— **Házasság.** Oppenheimer Károly „Record” divatruház belfagya (Arad) és özv. Gara Mórné szül. Halle Irén (Temesvár) f. hó 4-én házasságot kötöttek.

— **Nem szerepel politika a magyarok világkongresszusán.** Budapestről jelentik: A magyarok világkongresszusát előkészítő bizottság ma ülést tartott, amelyen hangsúlyozták, hogy a kongresszuson a világ minden tájáról politikai meggyőződés nélkül vesznek részt a magyarok. Leginkább arra törekednek, hogy a kongresszusnak családi jelleget biztosítsanak, de egyben a világ magyarjai között megteremtsék a szükséges, de egyelőre még hiányzó kulturális és gazdasági kapcsolatot.

— **Vonat és autó összeütközése.** Nagykanizsáról jelentik: A szombathelyi országúton Stadler Izidor ügyvéd autója közvetlenül a leeresztett vasúti sorompó előtt autólék defektust kapott. A soffőr még idejében hátraszólt az utasoknak, hogy ugorjanak ki a kocsiból. Az utasok ki is ugrottak és az autó utas nélkül rohant előre, áttörve a sorompót és nekiszaladt az éppen átérkező vonatnak. A kocsit pozdoriárá zuzódott, az utasok csak könnyebb horzsolásokat szenvedtek.

— **A városi mozik ügye az interimár bizottság előtt.** Aradváros interimár bizottsága ma elhatározta, hogy a szeptember 1-én a lovárdában és a városligetben létesítendő városi mozik céljaira a Mundus borosjenői butorgyártól összesen 900 székét rendel. Az Eminescu-parkban létesítendő nyári mozi céljaira 200 székét rendelték meg, míg a két mozi részére szükséges asztalosmunkákat, összesen fél millió lej értékben az ajánlatukat beadott aradi iparosok között osztják szét.

— **Halálozás.** Özvegy kiskamoni Szalay Antalné született Nemes Timáry Etelka életének 81-ik évében meghalt. Az elhunyt urnó özvegye volt néhai Szalay Antal ügyvéd, aradi földbirtokosnak. Halálát fia Szalay Géza földbirtokos, leánya Ilona, férjzett Dziubeck Vladimírné és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. A temetés július elsején folyt le Kenézlőn.

— **Segélyt kapnak a gépüzemi nyugdíjasok.** A városi gépüzemek nyugdíjasai kérvényt nyújtottak be a város vezetőségéhez, kérve, hogy azt a segélyt, amit a városi nyugdíjasok kaptak, adják meg nekik is. Az ügyet ma tárgyalta az interimár bizottság, amely teljesítette a kérést.

millió lejt ad a kulturális palotájának befejezéséhez. A kamara megszavazza a javaslatot. Ezután Rangu folytatja a múlt héten megkezdett interpellációját a Casa Padurilornál történt visszaélések ügyében.

A szenátus ülésén folytatták a csendőrség és rendőrség ujjaszervezéséről szóló törvényjavaslat vitáját. Tatarescu elismeri a javaslat előnyeit, de egyúttal rámutat annak hibáira is. Hangsúlyozza, hogy a kommunisták még ma is meg akarják bontani a rendet. Erre vonatkozólag okmányokat olvas fel, amelyek szerint a besszarábiai parasztság egyrésze összeköttetésben áll a forradalmi szervezettekkel.

Voicu Nitescu kijelenti, hogy a legutóbbi választások eredményei azt bizonyítják, hogy a besszarábiai lakosság román érzelmű, éppen úgy, mint

az erdélyiek, akik a kommunisták ellen foglaltak állást.

Tatarescu ezután folytatja beszédét és kifejti, hogy a rendőrség nálunk miért olyan elcsúszott, majd rámutat arra, hogy a javaslat árt az állam tekintélyének.

— **Huszonnyolc építkezési kérvényt hagyott ma jóvá a város.** A város interimár bizottsága mai ülésén 28 építkezési kérvényt hagyott jóvá.

Nemzetközi

LAWN-TENNIS verseny

július 10-14-én

Hellas Sport Club pályáján.

II. oszt. számokra is nevezéseket 8-ikálg elfogadunk.

— **Holnap lesz a timisoarai munkáspárt főtárgyalása.** A timisoarai Munkás-Otthon előtt április 7-én lezajlott események ügyében holnap, pénteken lesz a főtárgyalás a timisoarai törvényszék előtt. Az ügynek ötvenkilenc vádlottja van, akik közül negyvennyolcat szabadlábra helyeztek. Patrascanu védő ma panaszos távirattal fordult az igazságügyminiszterhez, mert nem engedték meg, hogy a fogságban lévő vádlottakkal együttesen beszélje meg a védelem álláspontját.

— **Döntött a törvényszék gróf Zselénszky birtokának felosztása ügyében.** Régen huzódó ügyben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék. Évek óta folyt a pereskedés gróf Zselénszky Róbert pleskucui 6800 holdas birtokának felosztása körül. A gróf megfeleltette a felosztási határozatot és több tárgyalás után ma mondotta ki a végső szót az aradi törvényszék, amely szerint a birtokok felosztását a környező négy község igényjogosultjai között azzal a feltétellel rendelte el, hogy fejenként 5 hold földet kapjanak.

— **Sikkasztó tőzsdei pénztárnok bombamerénylete.** Los Angelesből jelentik: A gabonátőzsde ellen elkövetett bombamerénylet tettesét sikerült kinyomozni. Megállapították, hogy a merényletet a tőzsde pénztárosa követte el, aki azt hitte, hogy a robbanás következtében megsemmisülnek a pénztárkönyvek és ezáltal eltűnteti sikkasztásainak bizonyítékait. Így tehát ez a robbanás semmiféle összefüggésben nem áll a legutóbbi sanfranciskói és kansascity-i merénylettel.

Olasz 10, 15, 20 és 25 lejes helyárrakkal.

„Erkölos”

szatirikus komédia színes műfelvételekkel.

BEMUTATÓJA MA, PÉNTEKEN

Főszerepben:

AKOB TIEDTKE, HARRY HALM és

ELLEN R/CHTER

AZ APOLLOBAN

5, 7 és 1/10 órákor

MA, PÉNTEKEN UTOLJARA A BESZÉLŐ MAJOM

alkusz-dráma.

Főszerepben:

OLIVE BORDEN.

AZ URANIABAN

Izgalmas részletek

EGY RENDORKAPITÁNY
NAPLÓJÁBÓL.Egy amerikai rendőrtiszt kalandos élete.
Modern bűntügyi attrakció.**HOLNAP, SZOMBATTÓL
csak AZ URANIABAN.**

— **Agyonverték a banditák egy bucuresti-i kereskedőt.** Bucurestiből jelentik: Carpovesc község határában levő erdőben fegyveres ablók támadták meg Silbermann és Fischmann kereskedőket, akik védekezni akartak, mire a felbőszült ablók annyira összeverték őket, hogy Fischmann sérülések következtében a helyszínen meghalt. A banditák a kereskedők értéktárgyainak elrablása után nyomtalanul eltűntek az erdőben.

— **Prágában inzultálták az Újpest játékosait.** Prágából érkezett jelentések szerint, tegnap az Újpest-Sparta mérkőzés után a csöcselék megtámadta a magyar játékosokat és súlyosan inzultálta őket. A Magyar Footballszövetség elhatározta, hogy amennyiben nem kap százszázalékos elégtételt, úgy bojkott alá helyezik a cseh futballistákat.

— **Incidens a pozsonyi gyárkatasztrófa áldozatalnak temetésén.** Pozsonyból jelentik: Tegnap délután temették el tizenkétezer főnyi gyászoló tömeg jelenlétében a gumigyár négy női áldozatát, akik közül három menyasszony volt. A temetésen egy Kollarich nevű kommunista nő fel akart szólalni, de egy detektív ebben megakadályozta. A nő felpofozta a detektívet, mire letartóztatták.

— **Háromszáz kommunistát tartóztattak le Kínában.** Londonból jelentik: A pekingi kormány rendeletére nagyszabású razziát tartottak, amelyen háromszáz orosz kommunista agitátort tartóztattak le.

— **Tolvaj helyett rendőrtársát lőtte le.** Galatiából jelentik: Constantin George és Caramiola Ioan rendőrök tegnap éjjel lopáson érték tetten Adrian Nicolae és Relea George katonákat. A rendőrök le akarták tartóztatni a tolvajokat, akik azonban ellenszegültek. Constantin George, a társával dulakodók közé lőtt, a golyó azonban célt tévesztett és a tolvajok helyett Caramiola Ioant találta el, akinek a mellébe furódott a golyó és azonnali halálát okozta. Mialatt a rendőr, lelőtt társa segítségére sietett, a tolvajok eltűntek az éjszaka sötétjében.

— **Városi szubvenciót kapott egy aradi diák.** Tiucra Todor aradi diák, aki festőművészeket készít, kérvényt nyújtott be a városhoz, hogy a Panian Iván szobrászművész halálával a városnál visszaradott szubvenciót neki adják meg. A bizottság ma foglalkozott a kérvénnyel és Tiucra-nak ítélte oda a megmaradt összeget. A szubvencióban részesült diák egy aradi törvényszéki tisztviselő fia.

— **Öngyilkos sikkasztó.** Bucurestiből jelentik: A ploesti-i liceum titkárát, Gane Joant ma délben átlőtt fejjel holtan találták lakásán. Kiderült, hogy a titkár huszezer lejt sikkasztott a hivatalos pénzekből és ezért lett öngyilkos.

— **Eltűnik a teve kelet sivatagjairól.** Londonból jelentik: A Középpázsiai társaság este délyén megállapították azt, hogy a keleti népek nagy érzékkel bírnak a technika vívmányai iránt. A teve teljesen el fog venni a sivatagból és mindenütt már az autó nyomai látszanak. A harcias beduinok saját autójukon száguldoznak és nagyszámu repülőgépet kutat a fel nem fedezett területeken.

— **Makulatura papír, tiszta újságnéldányok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötevekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.**

LEGUJABB.

A csehszlovák kormány békés úton igyekszik elintézni a hidasnémeti incidens ügyét.

Prágából jelentik: Ma délután minisztertanács ült össze, amely a hidasnémeti incidens tárgyalta. A minisztertanács után a kormány egyik tagja azt a kijelentést tette, hogy a csehszlovák kormány a várakozás álláspontjára helyezkedett. Megvárja a magyar kormány válaszát arra a lépésre, melyet Csehszlovákia budapesti követe tett Walkó kútügy-

miniszternél. A minisztertanács döntése az est órákban lett nyilvánossá Prágában és mindenütt azt az impressziót keltette, hogy a kormány békésen igyekszik elintézni a hidasnémeti affért. Egyébként az a vélemény, hogy az ügy már eddig is nagyobb port vert fel, mint az a prágai kormánynak intenciója volt.

— **Ujabb oceanrepülők indultak el Amerikából.** Newyorkból jelentik: Kramer és Gast aviatikusok Csikágóból elindultak az Ocean átrepülésére. Úti irányuk Grönland, Island, Bergen, Kopenhága. Végcéljuk Berlin. A repülők még Amerika területén leszállni kényszerültek, de utjukat folytatják.

— **Hatalmas állami bérházak épülnek Angliában.** Londonból jelentik: A kormány tervbevett egy törvényjavaslatot, amely a lakáskérdést érinti és amely szerint az állam épít hatalmas bérházakat, amelyekben lévő lakásokat ő adja ki.

— **Betörés miatt egyhavi börtön.** Jascu Nicolai kerülősi napszámos fényes nappal betört Ardelean Gheorghe lakására és ott több értékes holmit összecsomagolt. Épen távozni akart, amikor hazaérkezett Ardelean és elfogta a betörőt. A bíróság ma Jascut egy havi börtönre ítélte.

— **Óriási vihar Svájcban.** Bernből jelentik: Óriási vihar dühöngött ma Svájc egész területén. A Genfi tótól a Bodeni tóig nagy jégverés pusztított. A jég sok helyütt diónagyságot ért el.

— **Megszüntetik a bűnvádi eljárást Galló János ellen.** Ma újabb kihallgatások voltak az aradi vizsgálóbíróságon az ismeretes Galló-féle ügyben. Kihallgatták azokat a tanukat, akiket a biztosítótársaságok vonultattak fel annak bizonyítására, hogy a tűz idején az üzlethelyiség belsejéből robbanások hallatszottak. A felvonultatott tiztanu közül hat kijelentette, hogy a kérdéses időben nem is volt Pancótán, a többiek pedig azt vallották, hogy egyáltalában nem hallottak semmit a tűz kitörésekor. Így a biztosító társaságnak nem sikerült terhelő adatot felhozni Galló ellen és valószínűleg a vizsgálóbíró megszünteti az eljárást Galló János ellen.

— **Felmentették a rablás vádjától.** 1927. október 23-án Suba György alvácai gazdálkodó együtt borozgatott Herbel Jon gazdálkodóval. Este 10 óra körül hazafelé indultak, az utcán azonban elváltak. Néhány perc múlva a sötétben valaki megtámadta Herbeit és kényszerítette, hogy pénzét adja át és így az utonálló 400 lejt zsákmányolt. A csendőrség Subát gyanúsította a rablással, aki azonban tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. A törvényszék ma tárgyalta ezt az ügyet, de Subát bizonyítékok hiányában felmentette a vád alól.

— **Az Aradon vendégszereplő cirkuszok ezentúl az állatvásártéren játszanak.** Az interimár-bizottság mai ülésén hozzájárult ahhoz, hogy az Aradon játszó Kratejil-cirkusz az eddigi napi 1340 lejt városi illeték helyett 400 lejt fizessen. Ezzel kapcsolatban az interimár-bizottság kimondotta, hogy a jövőben az Aradon vendégszereplő cirkuszok nem játszhatnak a Stefan cel Mare (Béla-téren), hanem az állatvásártérré kell kimenniük.

— **A katolikus kör dalárdája** a hó 7-én, vasárnap kirándulást rendez az ötvenes parkba, amelyre vendégeket is szívesen lát. Indulás reggel a 7 órai vonattal.

— **Csődkérvény az Éles-cég ellen.** Friedmann Gyuláné ma kérvényt nyújtott be az aradi törvényszék céghivatalához és abban a csödeljárás megindítását kérte az Éles-cég ellen 66.000 lejes követelés behajtására.

— **Közelharc a falu legszebb leánya miatt.** Párisból jelentik: Aix en Provence-ból jelentik, hogy a helységben véres összeütközés történt az ipariskolai növendékek és a kis városka fiatalnőberei között. Az összeütközés onnan eredt, hogy egy ipariskolai növendék egy parkünnepélyen teljesen lefoglalta a városka legszebb leányát. Hazamenet több ifjú belekötött a növendékbe, aki a közelben levő iskolából segítségül hívta kollégáit. Ezek természetesen nyomban segítségére siettek barátjuknak és véres ucai verekezés keletkezett, amelynek csak a rendőrség vetett véget. A rendőrség épen az utolsó percben érkezett, mert a diákok erősen szorult helyzetben voltak és közülük többen megsebesültek. A hangulat még most is feszült és ismételt összeütközéstől tartanak.

— **Titokzatos Krisztus-fej a krematórium falán.** Newyorkból jelentik: New-Jersey állam egyik városkájának krematóriumában szolgálatot teljesítő őr jelentette, hogy a krematórium falán Krisztus-fej rajza jelent meg. Egy bizottság szállt ki a helyszínre, amely megállapította, hogy a krematórium falán tényleg egy Krisztus-fej rajza látható, amelyet semmiképpen sem tudnak onnan eltávolítani. A lakosság most nagy tömegekben látogatja a krematóriumot, hogy lássa a csodát.

— **Eltélt tolvaj cigányasszony.** Kovács Anna curtici-i cigányasszony ült ma az aradi törvényszék Seracu-Mager-tanácsa előtt a vádlottak padján. Kovács Anna Moc Katica curtici-i leánytól 4000 lejt és párnákat, Cotmann Erzsébettől pedig 1400 lejt csalt ki, azal az ürüggyel, hogy abban az esetben boldoggá fogja őket tenni. A törvényszék a család cigányasszonyt egy havi fogházra ítélte.

— **Meghívás.** Az Aradi Kereskedelmi Testület elnöksége meghívót kapott a lippai kereskedők egyesületétől ennek 25 éves jubiláris közgyűlésére, amely az Erdély-Bánati Szövetség összes egyesületeinek a részvételével vasárnap, július 7-én lesz megtartva Lippán, illetve Lippafüreden. Az ünnepi gyűlésen az Aradi Kereskedelmi Testület Domán Sándor elnök vezetése mellett vesz részt és kéri a tagokat, hogy a fürdői kirándulással kapcsolatos közgyűlésen, amely az aktuális kérdésekben határozni is fog, minél nagyobb számban vegyenek részt. A közgyűlés előadói közt szerepel Domán Sándor, Kun Richard, Fried János dr. Szombat este a lippai Central-szálló éttermében ismerkedési estély, vasárnap 10 órakor diszko-gyűlés, 1 órakor közebed Lippafüreden, 4 órakor ugyanott tárgyalás a napi kérdésekről, 5 órától hangverseny, játék, programszámok, este tánc. Indulás Aradról teteszes szerint. Találkozás Lippán.

MAROSPARTIMOZI.

Jön! HONTALAN HŐS Jön!

EMIL JANNING S-szel.

A KULISSZAK MESÉLIK.

Amíg az aradi pianinóból kijön egy hang...

— A viperagy. — Salamonék Aradon.

NEM HISZEM, hogy hamarjában tudnék-e példát olyan közönségmegelégedettségre, mint amilyen tegnap volt az aradi színházban, a Salamon vendégszínházon. Most utólag a közönség nevében bevallhatjuk, hogy bizalmatlan volt a közönség kétharmada a vendégszínház értéke iránt és épen ezért sokkal intenzívebb volt az elégedettség akkor, amikor Salamon Béla és társulata a legteljesebb mértékben beváltotta a hozzáízüött reményeket. Egyenesen szívet derített a látvány, amidőn ennyi kacagásban uszó, békebeli gondtalanságban fürdő embert láttunk. Nem létezett ekkor sem csőd, sem kényszerezegység, sem kifizetetlen szabószámla, sem végrehajtás közelségi dátum, csak egy ember, egy öntudatlan komikum figura létezett mindenki előtt: Salamon Béla, amint egy zenés blüette előtt utóéletlenül derüsen bejelent, hogy ne haragudjon a közönség, ha a blüette egy kissé hosszúra nyúlik, de amíg az aradi pianinóból kicsalnak egy hangot, abba bizony ülő telik...

SALAMON BÉLA csak egyetlen egy ízben volt Aradon, mikor mint nagy MTK-drukker és a csapat ifjusági intézője, 1916-ban lejött a csapattal Aradra. És azóta sem változott a helyzet. Csak annyi most a differencia, hogy most a Hungáriának rendíthetetlen fanatikusa a népszerű Sak bácsi. Ismeri is eme oldaláról mindenki Salamont és tegnap Aradon a bajnok Hungária legutóbbi sikertelenségei miatt némi éllel megkérdezték:

— Na, Salamon ur, mi van a Hungáriával?

Salamon azonban könnyedén visszavágott:

— Mi legyen? Most pihen a babérain...

EGY HUMOROS TÖRTÉNETET mesél el Salamon az utazásukról. A kis történet talán nem egészen új, de jó. Együvé tartozó utazótársaság. Különösen a színészgárda nem szereti, ha az ensemble közvetlenségét idegen személy megbontja. A pesti ryorson azonban hogy-hogy nem, betévedt egy hölgy, aki nem szólt ugyan egy mákot sem, mégis fészélyezte a családjában utazó „Salamon-familiát.” Mit tesz ilyenkor a ravaszság, hogy a hölgyet ne bántás meg és önmagától menjen el. Hirtelen megszólal egyszerre Salamon és fölne a hálóban nyugvó bőröndökre:

— Jaj, Istenem, a viperákat jól lekötözték?...

Komlós Vili azonnal föl találja magát és válaszol:

— Igen, lekötöttük őket...

Salamon: A nagyot is?...

Komlós: Azt is...

Salamon: A kicsit is?...

Komlós: Azt is...

Salamon: Akkor jó, nehogy kiugorjanak, mint tegnap...

Ezzel nyugodtan tovább folytatták a rozmizést. A hölgy pedig egy perc múlva már a harmadik kocsi utazott tovább...

AZ EGYÜTTES két tagja arról vitatkozik, hogy melyik város szebb, Arad-e, vagy Temesvár. Komlós Vili Arad mellett kardoskodott, Berkó Jóska viszont Temesvár érdekében foglalt állást. Végül Komlós kijelentette, hallgassák meg Salamont, mit mond ő? Berkó erre megkérdezte:

— És ha a Főúr Temesvár mellett dönt, megváltoztatod véleményed?

— Főképpen, mert amit ő mond az bölcs, az salamoni itélet...

Tarján.

A denonvillei kastély titka.

D'Édaurmin egy idegennel eltűnik s holtan találják meg Arpajonban. Hajsza az ismeretlen után, ki önként jelentkezik és mindent megmagyaráz. Az igazi Susanne szerelme egy gépmesterrel. Egy párisi ügyvéd fantasztikus adatai a németek betöréséről és két elcserejt leánygyermekről.

(Páris, július 4.) Megirigyelhetné ezt a történetet a legleleményesebb detektivregényíró, akár Leblanc, akár Wallace. Egy dúsgazdag francia földbirtokos különös család tragédiájáról van szó.

Az eset a múlt hét szerdáján kezdődött. Chartres-től hatvan kilométernyire fekszik egy kis falu, amelyet Denonville-nek neveznek. A falu közelében egy gyönyörű park kelőlősközepén emelkedik az ősrégi d'Édaurmin-kastély. Főuri környezetben lakik itt d'Édaurmin családja: d'Édaurmin asszony és huszéves, nagyon szép leánya, Susanne d'Édaurmin. Párisban is van palotájuk s a telet a fővárosban szokták tölteni, ahol hetenként előkelő társaságot láttak vendégül.

A rejtélyes idegen.

A múlt szerdán három párisi barátjuk járt vendégségben náluk s ebéd után leültek bridgezni. A játékban d'Édaurmin is résztvevett. Alig végeztek az első fordulóval, amikor megjelent az inas és egy névjegyet adott át d'Édaurmin-nek.

A földbirtokos rápillantott a névjegyre és a vendégek is észrevették, hogy elsápad és feltűnő izgatottan sietett el a rejtélyes idegen fogadására. Telt az idő. A játékosok megunták a bridgezést és Susanne azt indítványozta, hogy üljenek autóba és ránduljanak ki Chartres-be. Susanne vett magának bátorságot és belépett a könyvtárszobába, ahol élénk beszélgetésben találta apját az idegennel. Közölte apjával, hogy ők elindulnak Chartres-ba és hívta, hogy tartson velük. D'Édaurmin azonban idegesen legyintett a kezével, kijelentette, hogy nem lehet, mert fontos tárgyalása van. Az idegent be sem mutatta Susanne-nak.

D'Édaurmin hirtelen elutazik.

Amikor éjféltájban hazatértek, az inas azzal fogadta őket, hogy Louis d'Édaurmin az idegennel elutazott az idegen autón. Egy levelet hagyott hátra, amelyben ezt írta feleségének:

„Kedvesem! Nagyon sürgős ügyben Párisba kellett utaznom, de holnap minden körülmények között visszatérek...”

Szokatlan volt ez a gyors távozás, mert d'Édaurmin-nak sohasem voltak titkos ügyei. Boldog gondatlanságban élt családjával, különösen azóta, hogy egy délamerikai rokonától hatalmas vagyont örökölt. Ép a háboru kitörése előtt utazott ki feleségével Dél-Amerikába, hogy átvegye az örökséget. A hatalmas összeget meg is kapta, de a háboru kitörése miatt csak négy év múlva térhetett haza. A kis Susanne ezalatt egy párisi nevelőintézetben élt. Ez az örökség alapozta meg d'Édaurmin gazdagságát.

D'Édaurmin asszony végkép nem értette férje gyors elutazását. Másnap azért minden aggodalom nélkül várta haza férjét.

Páris jelentkezik.

De hiába várahoztak. Másnap reggel d'Édaurmin asszony bement Chartres-ba leányával. Jelentkeztek a csendőrségen és jelentették a különös eltűnést. Chartres-ból d'Édaurmin asszony felhívta a párisi lakást. A házfelügyelő jelentkezett a telefontól és az asszony kérdésére csodálkozva mondta, hogy d'Édaurmin-t három hét óta nem látta. Tegnap egyáltalában nem ment haza párisi házába.

Legnagyobb izgalommal télt el három nap. Végül egy este a chartres-i csendőrpáncsnok jelentette d'Édaurmin asszonynak, hogy

rejtélyes körülmények között megtalálták férjének holttestét Páris közelében, a kis Arpajon községben, egy szállodában. D'Édaurmin holtteste mellett hevert egy fiatal leány holtteste is.

Az arpajoni szálloda tulajdonosa elmondta, hogy szerda este autón érkezett a szálló elé két férfi és egy fiatal leány. Az egyik férfi

az autóval tovább hajtott Páris felé. Az idősebb férfi és a leány felment a szállodába. Ugy volt, hogy csak a leány marad itt. Másnap reggel, amikor a szobaleány belépett a szobába, megborzadva látta, hogy nagy vértócsában fekszik a szoba közepén a férfi és mellette a leány.

Dr. Moreau agnoszkál.

Mialatt tehát Chartres-ben és Párisban keresték d'Édaurmin, Arpajonban a csendőrség azt próbálta megállapítani, hogy ki az ismeretlen halott férfi és halott leány. Arpajonban először a gyanu a titokzatos autós férfira terelődött, aki azonban váratlanul megérkezett és

ép ő volt az, aki agnoszkálta a két holtat.

Megmondta, hogy dr. Moreau-nak hívják, párisi ügyvéd.

Az ügyvéd vallomása fényt derített az egész titokzatos gyilkossági ügyre. Elmondta, hogy d'Édaurmin őt bizta meg egy rejtélyes ügy kibogozásával. A háboru alatt Chaumontban lakott d'Édaurmin és felesége és amikor Dél-Amerikába utaztak, hogy felvegyék az örökséget, öt éves kisleányukat otthon hagyták régi cselédjük gondozása alatt. Az öreg cseléd a németek betörésekor elmenekült d'Édaurmin kisleányával és ugyanolyankor saját leánykájával. Az öreg cseléd ekkor már nagyon beteg volt. Az egyik gyereket beadt egy párisi nevelőintézetbe, a másikat pedig egyik rokonának gondjaira bizta. Halála előtt állítólag megvallotta, hogy saját kisleányát adta a párisi nevelőintézetbe, azért, hogy majd d'Édaurmin és felesége gondoskodjon a gyerekről és d'Édaurmin igazi leányát bizta szegény rokonainak gondozására, úgy, mintha saját kisleánya volna.

A titok 15 év után pattant ki egy elzászi közjegyző adata alapján. D'Édaurmin dr. Moreau-t bizta meg a különös rejtély felderítésével. Megdöbbenő volt számára a felidézés, hogy

Susanne, akit mint saját gyermeként nevelt 15 éven át, tulajdonkép — egy cselédnek a leánya.

Nem akarta hinni az elzászi közjegyző furcsa közlését.

Az igazi Susanne.

Dr. Moreau váratlan látogatása a denonvillei kastélyban azzal függ össze, hogy az ügyvéd biztos értesülést szerzett a leány tartózkodási helyéről és megfelelő irásokkal is tudta már bizonyítani, hogy 15 évvel ezelőtt a két kis leánygyermeket az öreg cseléd valóban elcserejté, Susanne nem Susanne, hanem a meghalt öreg cseléd leánya és

az igazi Susanne Arpajon mellett lakik egy majorságban. Egy gépmester volt a vőlegénye.

akitől sürgősen el kellett szakítani. Azért siettek tehát Arpajonba, hogy a leányt magukkal vigyék. D'Édaurmin igazi leánya azonban vonakodott és csak arra volt hajlandó, hogy megszállt egy arpajoni kis szállodában.

Az ügyvéd magára hagyta az apát a leányával, remélve, hogy kettesben tisztázzák a különös ügyet.

A gépmester azonban d'Édaurmin után ment és amikor megtudta, miről van szó, elkeseredésében agyonlötötte az apát és a leányt is.

Nyomtalanul eltűnt Arpajonból, valószínűleg tartják, hogy Párisban rejtőzik. Páris detektívjei most mindenütt keresik a gyilkos gépmestert, aki abban a pillanatban gyilkolta meg d'Édaurmin, amikor 15 év után viszontlátta először igazi leányát.

Megőrült egy bécsi asszony, mert nem lehetett Windischgraetz herceg felesége.

A herceg semmit sem tudott az asszony szerelméről, aki azt állította, hogy Pozsonyban merényletet követtek el Ferenc József dédunokája ellen.

(Bécs, július 4.) Az osztrák fővárost egy különleges szerelmi tragédia tartja izgalomban, amely a Windischgraetz-családdal kapcsolatban játszódott le.

A práteri Cottageban lakó D. asszonyt múlt éjszaka a mentőknek kellett a bécsi tébolydába szállítani. A szerencsétlen asszony, aki harminckétéves, súlyos hisztériában szenvedett és a hisztéria legutóbbi elmebajjá fajult. Az asszony néhány hónappal ezelőtt elvált férjétől és apjához, egy nyugalmazott tábornokhoz költözött. Házassága utolsó idejében és a szülői házba való visszatérése után az elviselhetetlenségig kirozta környezetét hisztérikus kitöréseivel. Állandóan parancsokat osztogatott és

a háziakat csaknem naponta felszólította, hogy köljék agyon, mert csak akkor talál nyugalomra.

Vad jeleneteket rögtönzött, úgy, hogy éjszánként sokszor az egész Práternegyed lakói a ház köré seregltek.

A szerencsétlen asszony lelki egyensúlya végleg felborult, amikor megismerkedett Windischgraetz Erzsébet hercegnőnek, Ferenc József unokájának fiával. Emlékezetes, hogy a másik fiatal Windischgraetz kedvese gyermekével és anyjával néhány hónappal ezelőtt önkéntes halált követett el s most szintén

július tragédia játszódott le a másik Windischgraetz herceg körül.

A fiatal Windischgraetz az elmúlt hetekben Pozsonyban tartózkodott és D. asszony számtalanszor hívta fel telefonon, azonban Windischgraetz nem ment Bécsbe hívására. Ennek ellenére

az asszony állandóan hangoztatta, hogy küszöbön áll a herceggel kötendő házassága

és esküvői ruhát is csináltatott, mert június 29-én akart a herceggel házasságra lépni, aki erről semmit sem tudott. Az asszony többek előtt így nyilatkozott:

— Hercegné leszek, császárné is lehetnék, de ezt nem óhajtom, mert nem akarom, hogy a néppel valami dolgom akadjon. Amikor Windischgraetz hercegné leszek, majd meglátjátok, hogy valamennyieteket kidoblak a házból.

Kevéssel ezelőtt újból beszélt Pozsonnyal telefonon. A beszélgetés befejeztével izgatottan kiáltott fel:

— Valami baja történhetett neki. Hiszen az anyja, Erzsébet hercegnő megígérte nekem, hogy fia el fog venni.

D. asszony ezzel rohant a rendőrségre s jelentette, hogy a herceg ellen Pozsonyban minden bizonnyal merényletet követtek el, mert mindezekig nem érkezett meg Bécsbe.

A rendőrségen megnyugtatták s az asszony azután hazament. Ismét fölcsongett Pozsonyt és ekkor a pozsonyi szálloda portása a következőket mondta neki:

— Windischgraetz herceg menyasszonyával elutazott.

Ez a telefonbeszélgetés azután végleg betetőzte a tragédiát. Az asszony mindenkit, aki

a közelébe ért, megharapott és folyton csak azt kiáltozta:

— Rudl, gyere vissza.

Apját, az idős tábornokot és házasságából származó két gyermekét arra kényszerítette, hogy letérdenjenek előtte, majd mikor ez meg-

Amnesztia alá esett az aradi mohamedán házasság ügye

Scholtz Alajos és felesége a temesvári tábla előtt. — Megszűnt ellenük az eljárás.

(Arad, július 4.) Néhány nappal ezelőtt tárgyalta az aradi törvényszék Scholtz Alajos aradi nagykereskedő és Stolcz Baba bűnügyét, akik ellen az ügyészség bigámia miatt emelt vádat. Scholtz, a vád szerint, miután első felesége nem vált el tőle, Ada-Kaleh szigetén menyasszonyt, Stolcz Babával együtt áttért a mohamedán hitre, majd a mohamedán rítus szerint házasságot kötöttek. A törvényszék hosszas tárgyalás után feltűnést keltő ítéletében bűnösnek mondotta ki

történt, megkeresztelte őket, vizet hintett a fejükre és új neveket adott nekik. Majd arra kényszerítette apját, hogy vigyázzon rájuk, álljon előtte és a himnuszt énekelje, anyjának ugyanakkor az Ave Máriát kellett énekelnie. A szerencsétlen szülők engedelmeskedtek leányuk kívánságainak, hogy megnyugtassák, azonban minden igyekezetük hiábavaló volt. Végre is a mentőket hívták és csak kilenc embernek sikerült az asszonyt kényszerzubonyba bujtatni és elszállítani.

A szerencsétlen asszony tragédiájában legkülönösebb, hogy a fiatal Windischgraetz herceg mitsem tudott az asszony szerelméről.

őket bigámia büntetésében és nyolc, illetve négy havi fogházra ítélte a kereskedőt és feleségét. Dr. Gherman Dante, az elítélt nagykereskedő védője felebezett az ítélet ellen és így került a timisoarai tábla elé. Mára volt kitűzve ebben az ügyben Timisoarán a tárgyalás, mielőtt azonban érdemében tárgyaltak volna az ügyet, a táblai tanács megállapította, hogy ügyük amnesztia alá esik és így megszüntette ellenük az eljárást.

Közgazdaság.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR IS 3.08.50 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.59.25, Berlin 40.15, London 816.87, Newyork 168.18, Milánó 8.81.75, Zürich 32.41, Bécs 23.40, Prága 4.98.75, Budapest 29.38, Varsó 19. Valuták: Márka 40.20, francia frank 6.68, svájci frank 32.40, olasz lira 8.30, dollár 167.75, osztrák schilling 23.95, magyar pengő 29.50, csehszlovák korona 5.03.

= A mezőgazdasági hitelintézet, Bucurestiből jelentik: Potarca földművelésügyi államtitkár nyilatkozott az újságírók előtt a mezőgazdasági hitelintézet létesítése ügyében folytatott párisi tárgyalásairól. Kijelentette, hogy az intézetre azért van szükség, hogy a kisgazdák talaj- és terméserősítésénél megfelelő segítséget nyújtsanak. Mihalache földművelésügyi miniszter indította meg a külföldi pénzeszközökkel a tárgyalásokat, amelyeket Lugojeanuval együtt folytatott Párisban. Megállapodtak a főbb pontokban, amelyek a kormány gazdasági bizottsága elé fognak kerülni és annak döntése után ismét megkezdik a tárgyalásokat.

— Leszállítják az amerikai bankkamatlábát. Newyorkból jelentik: Mellon kincstári kancellár és Normann Angel, az Angol-Bank kormányzója a közeljövőben tanácskozássra ülnek össze a bankkamatláb ügyében. Az Angol-Bank kormányzója ugyanis keresztül akarja vinni az amerikai bankkamatláb csökkentését, nehogy az angol tőke Amerikában elhelyezkedést találjon.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, július 5.

Bucuresti: 19. Rádióhangverseny. 22. Opera-áriák. 22.30. Hangverseny. 23.15. Gramofonhangverseny. — Berlin: 21.30. Esti szórakoztató zene. — Prága: 23.20. Jazz-zene. — Wien: 21. A szerelem jön, a szerelem megy... szeljegyzetek. Utána könnyű zene. — Budapest: 10.15. Szalonzenekari hangverseny. 10.30. Hírek. 13.05. Cigányzenekari hangverseny. 13.25. Hírek. 17. Hilbert Károly állatmeséi. 18.40. Gramofonhangverseny. 20. Herczeg Ferenc egy novelláját olvassa fel. 20.30. Kuruc dalok. 21.30. Újévetversenyeredmények. 22.35. Kelemen Ernő felolvasása. 23. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Győri Lakatos Misi és Tóni cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, július 6.

Bucuresti: 19. Rádióhangverseny. 22. Rádió-tré. 23. Nemzeti zene. — Berlin: 18. Délutáni zene. 21. A hangos film, vidám est, utána sporthírek, tánczene. — Prága: 20.15. Esti hangverseny. 21.30. Egy hangjáték közvetítése. 23.20. Kávészünet. — Wien: 19.40. Ének- és zongorahangverseny. — Budapest: 10.15. A Rádió házitriójának hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Hangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 17. A Szociális Misszió Társulat elő-

adássorozata. 17.45. Hírek. 18.15. Háromnegyedóra könnyű zene. 19. Kovásznay Erzsébet és Petik Kálmán: „A magyar gyermek nyara”. Felolvasás a szerzők. 19.30. Zenekari hangverseny. 20.45. Népszínmű előadás a Studióból, „A cigány”. Az első felvonás után kb. 21.40. Lóversenyeredmények. 23.45. Hírek. Majd: Cigányzenekarhangverseny.

Gyilkolt a villám.

Nagy vihar Hátszeg környékén és a Jaj völgyében

Dévaról jelentik: A hátszegi járásban levő Ciopie község felett tegnap délelőtt nagy vihar vonult végig. Ilie Miklós földművest kukoricakapálás közben lepte meg a vihar, amely elől egy közeli fa alá húzódott. Alig helyezkedett el a fa alatt, amikor a villám lecsapott és a szerencsétlen embert halálra sújtotta. — Ugyancsak villámcsapás ölte meg Daci Illés gazdálkodót, aki toheneivel igyekezett hazafelé a nagy viharban.

A Zsil-völgyében levő Pesteana községben pedig Dumitrescu András gazdálkodó életét oltotta ki a villámcsapás. A gazdálkodó egy pásztorkunyhóba menekült, amelyet egy villámcsapás felgyújtott. Szénné égett holttestét másnap találták meg a földalélok.

A szerkesztésért felelős
SALGÓ HENRIK
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállalunk felelősséget.

Szombaton, 6-án megnyílik

a Központi Étterem nyilvános

CAFFE RESTAURANTJA

a volt Újságíró Klub helyiségében,

hol ebéd és vacsora áll a közönség rendelkezésére. — Társas vacsorákat, banketteköt, legelőnyösebb vállalunk. — Minden este Jazz-band, a parkett a közönség rendelkezésére áll. Pontos kiszolgálásról, elsőrendű ételek, italok és szakszerű vezetésről gondoskodunk.

Szíves partfogást kérünk: 10512

Leipnicker, Zsédely és Scheer.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-utca) sarkánál, a hetipiác legelőnyösebb helyén

bolthelyiség
azonalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ
ELŐFIZETŐINKNEK,
valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bérhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenkénti pontos feladásáról gondoskodik

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

GYAKORLOTT, józanéletű soffőr keresetlik. Jelentkezés a Neuman-gyár portájánál. 3638

IRODAI kisasszony felvétetik, faszakmában jártas előnyben. Jelentkezés 9 órakor Calea Bihorului (Béla-tér) 11.

SZOBALÉANY felvétetik, beszéljen románul vagy németül. Cim Str. Mocioni (Orczy-ucca) 15. 3640

ELSŐRENDŰ soffőr bankszolgának kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3648

NÉMET KISASSZONYT keresek a nyári hónapokra Pécskúra két kis leány és egy fiu mellé. Ajánlkozók Str. Consistoriului 6., I. emeleten jelentkezzenek. 3651

LAKÁS.

HAROM ESETLEG NÉGY SZOBABOL álló első emeleti uccai helyiség a főter közepén lelépés nélkül kiadó. Irodának, lakásnak, divatezalonnak egyaránt alkalmas. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

EGY szép ucca: 3 szobás lakás kiadó, volt Bercsényi M.-u. 26. 200

EGYSZOBBA konyha július 15-re kiadó a volt Béla-térnél. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Két és háromszobás

belvárosi lakások augusztusra kiadók. Bővebbet Kiss Lajos „Uranul” irodájában, Városházával szemben, Bul. Regele Ferdinand 1 szám. 3647

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÚJ VILÁGOS HÁLÓSZOBABUTOR eladó. Megtekinthető Str. N. Bogdan (Fácán-ucca) 9. 3632

ÍRÓASZTALT modernet, kevésbé használtat megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 200

ANTIK ÓRÁK, bőrönd, vitrin, szőnyeg, komódok, könyvszekrény, íróasztal, ebédlő, szalon berendezések, Biedermayer szalon, storeok, dupla ágyterítő, sezlon, festett paraván, antik sálak, órák, asztalok, székek, tükrök, evőeszközök, rézóra és girandolok, képek, zongorák, fali vitrinek, kristály és disztárgyak, 12 személyes porcellán servise, gyermekágyak, iégszekrény, His Master gramofon, stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. (volt Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

EREDETI magánjáró cséplőgarnitúra 10-es és egy huzatos kazán eladó. Cim Ujarad, Calea Banatului 39. Plech Adám. 3631

NEOLOG templom ujjalaria első sorában egy női ülés és avval szemben első sorban férfi ülés eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3644

KERESEK Biedermayer álló tükröt, antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, disztárgyakat, vitrineket, stb. Kívánatra házhoz is megyek. Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

ELADÓ Fiat 503 nyitott-esukott autót, taxi engedéllyel. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Zongora

Alkalmi vétel
25 ezer lejtől feljebb
MELIS-nél Arad, P. Avram Iancu 21
I. Zongoraterem.

Egy billiárdasztalt

megvételre
keresek. 3642

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

INGATLAN.

VOLT Bercsényi Miklós-ucca 11. számú ház könnyű fizetési feltétellel eladó. Baumann, Str. Iosif Vulcan 6. 3609

28 kat. hold föld,

egy fél hold szőlő és gyümölcsfával beültetve, **olesón eladó.**
Murányi Károly, Járkos.

ÜZLETEK.

TÁRSAT keresek a dévaf egvedült mozgósínházhoz, mely a város színháztermében tartja előadásait. Cim Victor Secarean, Déva. 3615

KÜLÖNFELÉK.

SZERDÁN az esti órákban egy Marosparti széken négy darab női kombinét tartalmazó csomagot hagytam el. Kérem a becsületes megtalálót, hogy illő jutalom ellenében ezt nekem volt Kazinczy-ucca 4. visszahozni sziveskedjék. Csiky. 260

TALÁLTATOTT piros tárca különféle iratokkal. Igazolt tulajdonosa azt átvetheti az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Dr. KATONAI ÉS URILEÁNY OTTHONA

Budapest, V. Sas-ucca 24. II. Lift. Telefon: 288-55.

Előkelő urileányok, egyetemi, művészeti és főiskolai hallgatók, stb. családi otthona modern kényelemben. Komoly uri millió. Külföldi nagy városokban elterjedt és keresett leányotthon első magyar típusa.

Világos és egészséges szobarendszer. Hygienia. Központi fűtés. Meleg víz. Megnyílik szeptemberben. Kitűnő ellátás. Kérjen prospektust.

MARIENBAD

világhírű gyógyhely

az elhízás, gyomor-, bél- és májbajok, reuma, női betegségek és vérszegénység ellen. — Moor, szénsavas és acélfürdők! — Evente százezer betegnek nyújt gyógyulást!

Eladó nagyon olcsón

egy új amerikai redőnyös íróasztal, egy kártyaasztal 2 székkal, egy modern női kézimunkaasztal bőr karosszékkel és külön nagyon szép kis asztalkák. Érdekklődők forduljanak Jakubovits fűszerüzletbe, Motorállomással szemben. 3639

„VIKTORIA”

soffőr-iskola

okl. gépészmérnök vezetésével, első rendű kiképzés FORD és BUICK autók, tandíj 2500 lej urivezetőknek, külön oktatás, gyors egyéni kiképzés. Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11., em. 1 ajtó

BARICZ butorüzletében,

Plata Avram Iancu 15. (Szabadság-tér)

kiváló minőségű, saját készítésű mindennemű butorok, szolid árak mellett, **állandóan beszerezhetők**

Bankkölcsonöket

lejben és pengőben hazakra és földekre a legolcsóbban azonnal folyósítottak
HAASZ ALBERT irodája Arad, Strada Eminescu (Deák F.-ucca) 12.

Olcsó és jövedelmező reklám-vállalat

eladó. 3650

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Nr. act. 372—1929.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul notar public aduc la cunoştinţă publică că în ziua de 8. Iulie 1929, după masă la ora 4 in biroul subsemnatului notar public din Arad, Strada Alexandri Nr. 3, se va vinde la licitaţie publică, in sarcina, rizicul şi cheltuia la debitorului tardiv in plată un automobil marca „Presto” pe lângă preţul de strigare de lej 50.000 amatoriului care va oferi mai mult pe lângă plată in numerar, eventual chiar şi sub preţul de strigare.

Condiţiunile detaliate de licitaţie sunt depuse la subsemnatul notar public unde se pot primi informaţiuni şi referitor la vederea obiectului, in orele de birou.

Arad, la 4. Iulie 1929.

3503

Notar public:

Dr. Silviu Păscuţiu
din Arad.

2-3 szobás

ujonnan festett lakás azonnalra kiadó. Ugyanott világos, száraz pince, műhelynek, lakásnak vagy raktárnak alkalmas. Cim volt Hasszinger-ucca 12., háztulajdonos. 2947

Rendkívül nagy jövedelmet

biztosító szabadalom, minden kereskedőnél, iparosnál könnyen elhelyezhető, Hunyad megyére **eladó.** Kissebb tőkebefektetés szükséges. érdeklődni szombaton délig **DEVAN a Orucea Alba szálloda portájánál** levő címenél. 3637

Jóforgalmu vidéken

HÁZ, 3 szobás lakás, mellékkeliségekkel, fűszerüzlet, italméressel és trafikkal, külföldre való utazás miatt sürgősen **ELADÓ.** Cim **KLEIN JÁNOS** Vadász

Utazó

Erdély és román részére **mellékeiket keres jutaléokra.** Ajánlatokat „AGILIS” jelleggel az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 3636

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Románia, Judecătoria rurală Chişineu-Criş sect. cf.

1226—1929. cf.

EXTRACT DIN PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

In urma cererei de executare făcută de urmăritoarea Cassa de Pastrare Chişineuana contra primăriei Buduca Sabina, Judecătoria a ordonat licitaţiunea executională in ce priveşte imobilele situate in comuna Socodor circumscripua judecătoria rurală Chişineu-Criş cuprinse in cf. a comunei Socodor Nr. prot. cf. 2410 A I. 1. No. top. 2953/4 arator proprietate numitei cu preţul de strigare de 40.000 lej, pentru incasarea creantei de 10.000 lej, capital şi accesorii. Licitaţiunea se va tine in ziua de 27. Iulie 1929, oara 15 la primăria comunei Socodor.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preţ mai mic de cât două-trei mii din preţul de strigare. Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depună o cetăţenia română şi să depoziteze la delegatul iudecătoreşte prealabila a garanţiei şi să semneze condiţiunile de licitaţie (§. 147, 150, 170, legea LX, 1881, §. 21, legea XL, 190.)

Dacă nimeni nu ofera mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preţ mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanţia-fixată confor, procentului preţului de strigare, la aceeaşi parte procentuală a preţului ce a oferit (§. 25, XLI, 108.)

Chişineu-Criş, la 13. Aprilie 1929.

3624

Dr. Greczer m. p. iud.
Tisu m. p. aj.

Vizum-C. F. R.-bérletek - és külföldi utlevelek miatt bizalom- **Sándor Ferenc** Arad legrégibb vizumirodájához, meghosszabbítása mal forduljon